

MAGYAR LAPOK

T. „Dunaposta“

BUDAPEST

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.
Felelős igazgató: FOLLMANN GEZA
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárlás Elemér**

Szoros kapcsolatok létesülnek Jugoszlávia és a tengelyhatalmak közt a velencei találkozó nyomán

Hivatalos jelentés a velencei tárgyalásokról. — A jugoszláv kormányzóherceg és a külügyminiszter Berlinbe látogat

Velencéből jelentik: Ciano olasz külügyminiszter és Czinčár Markovics jugoszláv külügyminiszter vasárnap másfélórás megbeszélést folytattak. A vasárnapi tanácskozással a velencei találkozó véget ért. A tanácskozásokról kiadott hivatalos jelentés szerint a két ország külügyminisztere megbeszélte a Jugoszláviát és Olaszországot érintő közös kérdéseket, tekintetbe véve a legutóbbi albániai eseményeket is. A kérdések vizsgálata megerősítette a két ország szívélyes viszonyát, amely biztosítja az Adria békéjét. Megállapodtak abban, hogy még jobban elmélyítik a két ország, valamint a Németország és Jugoszlávia közötti bizalmas együttműködési ügy politikai, mint gazdasági tekintetben. Megvizsgálták a magyar-jugoszláv kapcsolatok tekintetében a legutóbbi magyar megnyilatkozásból eredő helyzetet és megelégedéssel állapították meg, hogy ez a megnyilatkozás a Budapest-Belgrád közötti hasznos megértés előtt nyitotta meg az utat.

A politikai megbeszélések után vasárnap délután Ciano gróf olasz külügyminiszter és Czinčár Markovics jugoszláv külügyminiszter együtt ebédelt, majd egy motorosónakon a Canale Granden át a velencei pályaudvarra ment és Czinčár Markovics jugoszláv külügyminiszter délután 4 óra előtt néhány perccel visszautazott Belgrádba. Nem sokkal később Ciano gróf olasz külügyminiszter is repülőgépre ült és megindult Róma felé.

Mint Rómából jelentik, Ciano külügyminiszter vasárnap délután háromnegyedhatkor megérkezett az olasz fővárosba.

Ciano gróf elindulása előtt nyilatkozott a sajtónak. Az olasz külügyminiszter legteljesebb megelégedését fejezte ki a jugoszláv külügyminiszterrel lefolytatott tárgyalásai felett.

Pál jugoszláv kormányzóherceg Rómába utazik

Velencéből jelentik: Az egyik budapesti lap velencei tudósításának jelentése szerint küszöbön áll Pál jugoszláv kormányzóherceg római útja. Pál kormányzóherceg római útjának különös jelentőséget ad, hogy az a berlini német-jugoszláv és az ezt követő német-magyar tárgyalásokkal kapcsolatban válik esedékessé.

Diplomáciai birkózás a balkán országok körül

Párizsból jelentik: A francia sajtó nagy figyelmet tanúsít a velencei találkozó és ezzel kapcsolatban a tengelyhatalmak balkáni politikai tevékenysége iránt. Aggódó hangon írják arról, hogy a tengelyhatalmak balkáni politikája akadályokat gördít az angol és francia kormány kelet-európai tervei elé. A Temps azt írja, hogy Anglia és Franciaország nem nézheti tétlenül a Balkánon folyó német és olasz

politikai tevékenységet. A párizsi lapok szerint a tengelyállamok arra törekednek, hogy gazdasági ígéretekkel tartsák távol a Balkán-államokat a demokráta hatalmaktól. A tengelyhatalmak diplomáciája. — írja a Temps, — amelynek sikerült felbontania a kisantantot, most a Balkán-szövetség felbontására törekszik.

A Journal de Debats szerint a tengelyhatalmak és a demokráta hatalmak között a Balkánon versenyfutás kezdődött.

GAFENCU KÜLÜGYMINISZTER LONDONBA ÉRKEZETT

Angol kölcsönt kap Románia. Az angol kezesség csak egyoldalú biztosíték marad

Londonból jelentik: Gafencu külügyminiszter vasárnap délután, angliai időszámítás szerint 5 óra 25 perckor megérkezett az angol fővárosba.

A román külügyminiszter ünnepélyes fogadtatásán a londoni Victoria pályaudvaron az angol kormány képviselőiben Lord Halifax angol külügyminiszter jelent meg. Jelen volt még a londoni román követség személyzete Tilea Viorel londoni román követ vezetésével, valamint a londoni lengyel követ, a görög követ, a jugoszláv ügyvivő és több angol politikai előkelőség.

Párizsi jelentés szerint Gafencu külügyminiszter Boulogne sur merben találkozott Tătărescu párizsi román nagykövettel. Miután hosszasan tanácskoztak, Tătărescu visszatért Párizsba,

A német-román gazdasági kapcsolatok

Román bizottság utazott Berlinbe. — Wohltat nyilatkozata a német-román szerződésről

Bucurestiből jelentik: A román-német gazdasági egyezmény végrehajtása módjaitak megbeszélésére Bucurestiből román bizottság indult el Berlinbe. Marian ipar- és kereskedelemügyi államtitkár vezetésével.

Berlinből jelentik: A Berliner Börzezeitung és a Kölnische Zeitung cikket közöl Wohltat igazgatótól, aki a német-román gazdasági egyezményt előkészítő tárgyalásokat német részről vezette.

Wohltat többek között a következőket írja: — Ha röviden jellemezni akarnánk a román-német kereskedelmi csereviszonyt, azt lehetne mondani: Németország ki viz Romániába egy áruban és tapasztalatokban felhalmozott hatalmas

míg Gafencu külügyminiszter folytatta utját Folkestone, illetve London felé.

Londonból jelentik: A Sunday Times jelentése szerint az angol kormány a Romániának adandó kezességet nem akarja kölcsönös védelmi egyezményre kiszélesíteni, mint azt Lengyelországgal tette. Ugy tudja a lap, hogy Anglia 2 és fél millió font kölcsönt fog adni Romániának.

Párizsból jelentik: A képviselőház külügyi bizottságának ülésén egy képviselő kérdést intézett Bonnet külügyminiszterhez, hogy vajon a különböző államoknak nyújtott angol és francia szavattóság kiterjed-e az illető államok területére is? Több lap megegyező jelentése szerint Bonnet külügyminiszter a kérdésre igenlően válaszolt.

tőkét, ami munkát jelent. Vagyis míg Románia kiviszi Németországba földjének kincseit, munkát kap azokért cserébe.

Épp ennek a csereforgalomnak a lehetőségei képezik a román-német gazdasági együttműködés tervezetének eszményi alapjait. Az egyezmény két ország egyező felfogásának, akaratának valamint annak az óhajnak a kifejezője, hogy a közös érdekek eléréséért együtt munkálkodjanak. Ennek az egyezménynek az eredményei meg fogják győzni a világot arról, hogy a Délkelet-Európában megnyitott új utak nem pillanatnyi, ideiglenes megoldást jelentenek, hanem reális hozzájárulást a népek jólétének előmozdításához.

„Katolikus vagyok, ez legyen a főcímem!”

Közgyűlést tartott a Temesvár-erzsébetvárosi egyháztanács

Temesvár. Saját tud. A helybeli erzsébetvárosi r. katolikus egyházközség vasárnap tartotta meg az egyházközség épületének nagytermében ezidei közgyűlését.

P. Kerl Norbert volt szalvatoriánusrendi rendfőnök, plébános, mint egyházközségi elnök nyitotta meg a közgyűlést és az evangéliumi Jópásztorra utalva szólt XII. Piusról, az új Szentatyáról, akiben a Jópásztor újra felébredt. A Jópásztor életét adja juhaiért, ezt tette a Megváltó s Krisztus földi helytartói közül is mintegy negyvenen életüket adták. Az elhunyt XI. Pius, akit az Actio Catolica pápájának is neveznek, a világiak apostolkodását kívánta s ez a kívánása az új Szentatyának is. P. Norbert különösen a férfiakat hívja fel a munkálkodásra. „Katolikus vagyok, ez legyen a főcímem, amelyre büszke vagyok s amelyet soha meg nem tagadok”. Az egyházi megnyilvánulásokon jelenjenek meg teljes számban a férfiak, a szentmise családi ünnep legyen, a plébánia családot képez. Felhívta aztán többek közt a figyelmet a május 7-én rendezendő radnai férfi-zarándoklatra, valamint a nemsokára rendezendő konferenciabeszédekre.

Koszó János dr., akit az egyházközségi választmány nemrég választott meg az egyházközségi magyar alelnökévé, illetve magyar tagozati elnöknek, mondott ezután mélyszántó, nagyszabású megnyitóbeszédet, amelyet lapunk legközelebbi számában közlünk.

A jegyzőkönyv vezetésére Bambach Alfrédet, hitelesítésére Ochsenfeld Mihályt és Cseh Mihályt kérték fel. Schweiger Béla dr. magyar és Bambach Alfréd német nyelven olvasta fel az évi jelentést.

Az egyházközség nagytanácsa, amelyet 1935-ben három évre választottak meg, a választások elbálasztása folytán negyedszer tartja most közgyűlését — emeli ki a jelentés. Az egyháztanács választmányából, amely tizenkét magyar és tizenkét német tagból alakult, az elmúlt évben kiváltak Engels Béla dr., Wollschütz József, Mohaupt Kristóf és Etienne József, akiknek helyébe Endresz Ferenc, Klampfer Ferenc, Mergl György és Walzer Miklós pótagok léptek.

Miután Matolay Zoltán dr. a magyar tagozati világi elnöki tisztségről lemondott, helyébe Koszó János dr-t választották meg, a Temesvárról elköltözött Mohaupt Kristóf templomi gondnok helyett pedig Stanczel Ödön mérnököt. A választmány a

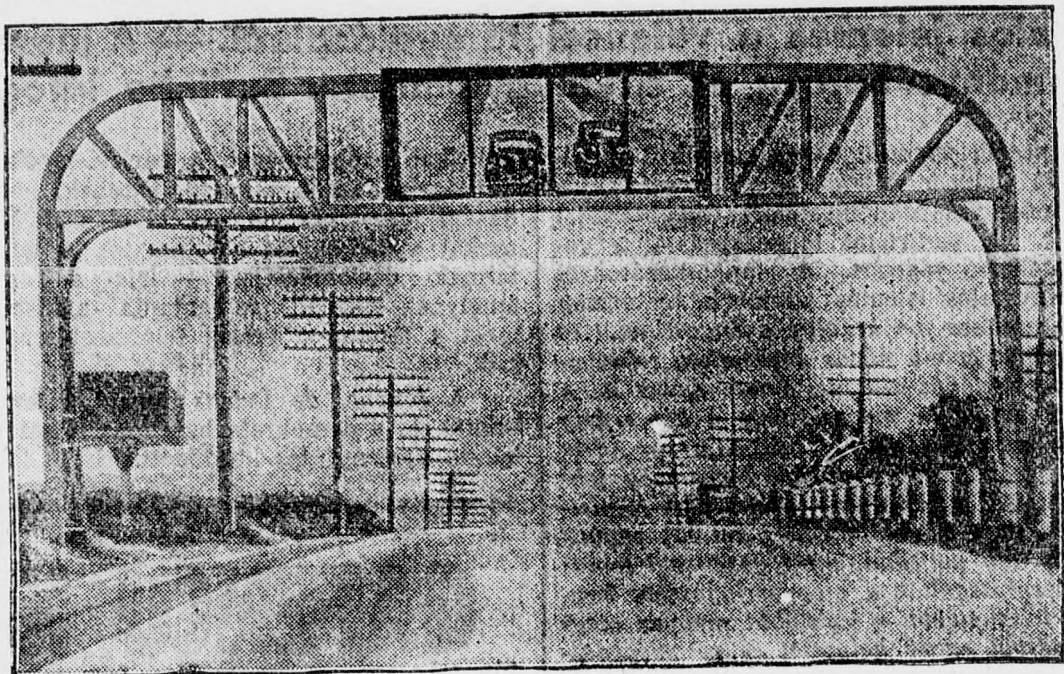
költségvetés keretei között végezte munkáját, mégpedig igen szép eredménnyel. Zobay P. pénztáros gondoskodásának köszönhető, hogy az egyházközségi adók kilencvenhét százaléka befolyt. Huszonhét ezer leinyi adót töröltek a tagok elhalálózása, elköltözése vagy fizetéseképtelensége miatt. Az egyházközség anyagi helyzete kielégítő volt. A bevételekből tellett a szükséges kiadásokra, de jutott önkéntes kulturális adományokra is, minthogy iskolák és egyházi intézmények támogatására 215.000 leit fordítottak.

Az erzsébetkülvárosi templomot Pacha Ágoston dr. megyéspüspök a nyáron ünnepélyesen konzekrált. Meg kell itt említeni P. Norbert elnök és fáradhatatlan plébános nagy munkáját, aki az évek során mindig igyekezett a templomot egyre jobban berendezni és felékesíteni.

„Ha hozzávesszük — mondja tovább a jelentés, hogy — templomunk sohasem üres, sőt minden szentmise alkalmával zsufolásig megtelik, elmondhatjuk, hogy egyházközségünk és plébániánk mintaszerű”. A jelentés ezért köszönettel adózik a plébánosnak, káplánoknak és hitoktónak, az egyházközség elnökségének, azonkívül Tóth Jánosnak, aki évenként megrendezi a templomi búcsú ünnepélyt, miáltal a bevételek növekednek s elismerőleg szól a templomi énekkarról.

Zobay Péter a pénztári jelentést terjesztette be. Az egyházközség összbevétele 686.073 lei volt, egyházközségi adókból 632.948 lei folyt be. Egy felekezeti iskola építésére eddig 35.000 leies alap áll rendelkezésre. Az úgynevezett Schnapptelegen tervezett templom építésére és egyéb üdvös célra támogatásokat adott az egyházközség. Az egyházközségi bérház jövedelméből 100.000 leit fordítottak a templomi ablakok beszerzésére. Gáltói Miklós és Schütt Miklós erre az ellenőri jelentést terjesztették be. A pénzeszedés módjáról szólalt fel Oláh Sándor tanácsstag, mire Zobay Péter, Bambach Alfréd és Koszó János dr. megadták a szükséges felvilágosításokat.

A közgyűlés egyhangúlag fogadta el a jelentéseket s a vezetőségnek megadta a felmentvényt. P. Norbert imával zárta a közgyűlést.

Amerikában, ahol a legtöbb gépkocsi-szerencsétlenség történik, az országúton 4 m. hosszú, 2 m. magas tükröket szereltek fel, melyek a gépkocsivezetőket figyelmeztetik a hátuk mögött közeledő gépkocsikra.

Ferde történet

Irta: Undi Imre

Talantelen bácsit hét év óta ismertem látásból.

Ugyanabba a budai kávéházba járt, bár igaz, hogy ő csak délidőtájt tért be, amikor nekem már kifelé állt a szekerem rudja, tengercsok újságbetűvel és képpel jölköztán, de mindig volt annyi közös időnk, hogy szemügyre vehesse a kicsit el-elnézhessem, megfigyelhessem felejthetetlen figuráját.

Csodálatos alak volt Talantelen bácsi. Még a Monarchia idejéből való lengyelbunda-roncsokból készült, elő ilyen téli időben, fonnyadt, rozsdaszínű ruhája inkább csontvázat, mintsem embert takart, kopásos feje úgy a magasba nyúlt, mint egy meghökkenett tojás, viszont oldalszakálla volt és orra novemberből április szüntelen náthától vereslett.

Csak úgy sütött róla a nyomoruság és mindjárt első találkozásunkon neveztem el magamban Talantelen bácsinak, mert olyan volt, mint egy fosztóképző. Mint a -talan, vagy -telen, ami megfoszt, de amellet maga se vitte annyira, hogy szó lett volna a maga lábán. Ez a kétpólusu nagy „nincs” ugratja ki Talantelen bátyó nevét, akit amellet még, megrögzötten, ég tudja, miért, gombügynöknek tartottam.

A vén ceontollu madár ebédelni járt a kávéházba. Egy pohár forró kávé volt az ebéde, — hosszú, vérs ujjait mindig a pohár hajlatán tartotta percekig. — aztán két vizeszeemlért kapart elő a kabátjából és félelmesen nagy falatok mártogatásával intézte el a kávé is, meg a zeemléket is. Ezt követően a fejbujjától a szeméig megsimogatta a fejét s igen örvendett a beléöltözött melegnek. Rá nem gyújtott, ujeágot nem olvasott, mindössze az abroszon maradt szememorszákat tologatta ide-oda és végtelen szomorúsá-

gal bámult maga elé.

Ez volt minden, amit Talantelen bácsi hét esztendő óta nyújtott. Nehezen tudtam volna paprikácsirke, vörös bor és gyűrűs szivar mellett elképzelni, bár nem egyszer kerülgetett a gondolat, hogy megkísértessem, de hát végtére is nem koldus volt, végtére is kávéháza járt, végtére is lengyelbunda volt az a pánikszertü posztóhalmaz, amit burkának használt.

Valami különös mindig motoszkált az öreg lénye körül, valami sejtelmes ellentmondás, — amelynek a csodálkozási görbéje mindig a lengyelbundába torkolt. Ezért indult ki logikái következtetésem a bundaroncából és osztottam ki a vén ceontnak a gombügynöki rangjelzést.

Hogy mi címen motoszkálunk bele embertársainkba, azt nem tudom, de mire elérkeztem a jellemző kérdésig, már szabatosan kianalizáltam az öreget. Két fonalat kötöttem össze az indulásnál: a kávéházbajlás tényét és a bunda perfectumát. Remek kis patron van már erre; valtha jobb napokat látott az öreg. Aztán így leit gombügynök.

De miért gombügynök? Csak. Idezáródott. Mikor a lengyelbunda még jobb darab volt, az elnyult fejbujon talán sörtéskalap pillent és Talantelen ur hűvösen állapíthatta meg, hogy a birtok az utolsó szalmaszálig eluszott. Alkamaient egy esztendő még cigányozott és másnapra hagyta, hogy szembenézzen az étellel. Tiszta sor. A rokonok úgy lemaradtak egyszeribe a dorgóban, mint a lóholó kővér ember a villamosról. Ez már így van. A barátok? Nohiszen. Az első kérésre fanceatoltak a másodikra betették a kilincset.

Talantelen urban ekkor megvillant a dacs akarat. Keblébe szivta minden keserűségét és nyelvét harapva kezdett lóholni a cédulák és apróiratok világában. Hogy hol kötött ki, hol nem, az már meghaladja a logika játékeit. De hogy valahol keres, az bizonyos. Dacára az állatsebébe igen jól beteképzeltető néhány skatulya, a skatulyák pocakján mintaképpen odavarrt ki-

sebb-nagyobb gombok, valami kis pincegombgyár inycsiklandozóan kiaggatott darabjai, kérem, méltóztassék néhány tucattal rendelni, jutányos ár, tartós minőség, a vevő meg lesz elégedve.

Nyolctól tizenkettőig boltba be, boltba ki. Ugyanigy délután. Napi tíz-tizenöt tucat gomb, kiugrik belőle két pengő jutalék is. Közben kicsit hűleg van, a fene egye meg, a nátha nemmulik, a kéz veres, a ruha régi, de futja a kávé bankettre, egy ágyra valahol és este szalonára, kenyérre.

Igen, szegény, esett komát a zsegeréig kianalizáltam, ezt a drága, makacs, bolondos figurát. Hiszen nem mondom, a gomb lehetett paszománt is, vagy borotvapenge, oly mindegy, nekem gombügynök maradt Talantelen bácsi, aki lóholásközbeni oázisát merő véletlenségből ugyanabba a kávéházba helyezte.

Két hete láttam utoljára, bár meg kell hagyni, semmivel se egyéb módon, mint előző a kalmakkal. Nem mondom, mikor kabátujjából kikászolódtam, most már kis, vattás pacsmagokkal is voltak küzdelmei a belés torlódo bugyiban, de csak kikászolódtam belőle, egy tusateli perc nem a világ. Ekkor is nagyon forrón kérte a kávé, utólag utána szólt a pincérnek, hogy forró legyen. Két kezét görnyedten fonta az üvegre, zsámielt elharmadolta, a lélegzetállító falatokat duplájukra duzzasztotta a meleg italban és mint egy boldog dumadár, nyelte le azokat.

És jött az aranyos szieszta is, az elmerengés, a fessimitas után.

Jobb volt nem látni Talantelen bátyámat, mint igen, mégis, úgy tízednapra, hogy elmaradt, megreklamáltam ökelmét a főpincérnél.

— Meghalt, — mondta a főpincér, keresztülnézve egy szivarszipkán, — meghalt a vén betyár. Négy háza volt és nálánál irgalmatlanabb üzserást még nem hordott a föld a hátán.

Talantelen urral így hát alaposan megjártam. Ki hitte volna... — borongtam el, pedig hát a logika csalhatatlan.

Kibővítik az Egyesült Államok kémiszolgálatát

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok Hadseregének főparancsnoksága elhatározta, hogy az európai események szorosabb ismeretére és az amerikai hadsereg hadititkainak megőrzésére kiegészíti az Egyesült Államok kémelhárítási és hírszerző osztályait.

Fekete inget viselhetnek az albán fasiszták

Tiranából jelentik: Starace miniszter, a fasiszta párt főtitkára, valamint az olasz munkügyi miniszter számos politikai vezér kíséretében Tiranába utazott, ahol résztvett az albániai fasiszta párt megalakulásának ünnepélyén.

Starace miniszter és kísérete először a tiranai albán fasiszta párt ideiglenes helyiségébe hajtatott, ahol őket meleg ünneplésben részesítették. Este az olasz követségen volt díszvacsera az albán és az olasz kormányférfiak, a tiranai olasz tisztikar és más előkelőségek részvételével. Starace közölte az albán vezetőségekkel, hogy engedélyt ad az albán fasisztáknak a fekete ing viselésére. Az ing fölött Skander bég sasos jelvényét is hordhatják.

Özv. Telegdy Józsefné halála

Nagyvárad. Saját tud. Megyeszerte általános tiszteletnek örvendett, igazi nagyasszony hunyta örök álomra szeméit Mezőtelegden özvegy Telegdy Józsefné személyében.

Telegdy Józsefné, született Flatt Malvin a békeidők teljében élte virágkorát, amikor férje, Telegdy József országgyűlési képviselő és református egyházi gondnok még sok-sok ezer holdon gazdálkodott a telegdi határban. Házuk, — az ősrégi telegdi kastély, melynek valaha a „vörös barátok“ építették masszív boltíveit, — előkelő reprezentatív élet központja volt a vármegyében, ahol Telegdy József nagy vezérétől, Tisza István gróftól kezdve a megye minden számottevő férfija megfordult. Politikai megbeszélések, egyházi összejövetelek, vadászatok, vagy vendéglátások keretét nagyszerűbben nem is lehet elképzelni, mint ahogyan azokban az időkben háziasszonyi mivoltában nemes, egyszerű előkelőségével azt Telegdy Józsefné szolgáltatta.

Gyermekei növekedtével a Telegdy-kastély, mint lányos ház és mint két huszártiszt fiú szülőháza továbbra is tárva-nyitva tartotta jóbárátok, jóismerősök előtt szép barokk kapuját.

Telegdy Józsefné még az impériumváltás és a földreform után is jóideig a Telegdy-kastélyban élt, mely férje halála után fiára, az ifjabb Telegdy József református egyházmegyei gondnokra szállt. Néhány évvel ezelőtt költözött csak át leányához, Kapri Valér báró feleségéhez a Telegdy kastélyal szembenfekvő kúriába. Itt élt tovább családjának, nyáron a szép parkban, télen a nagy kandallós terem melege mellett s idézte vissza olykor emlékeiben a régi időket. Friss szellemét, lebilincselő kedvességét mindvégig megtartotta a ház vendégeivel szemben ez az öreg korában is csipkészerű, leheletfinom jelenségnek megmaradt gyönyörű fehérhajú matróna, aki most nyolcvanöt éves korában mondott búcsút a világnak.

Özvegy Telegdy Józsefné halálát fia, Telegdy József és László, leányai: Ilona és Erzsébet (báró Kapri Valérné és báró Kapri Manuella), fivére Flatt Jenő és számos unokája s rokonság gyászolja. Temetése kedden, április 25-én délután 3 órakor lesz Mezőtelegden

Moszkva francia-angol-orosz katonai szövetséget javasol

Befejezés előtt az orosz-angol tárgyalások. — A francia kormány az általános védkötelezettség bevezetését sürgeti Angliától

Londonból jelentik: Halifax külügyminiszter rádióbeszédet intézett Amerika közvéleményéhez. Az angol külügyminiszter hangoztatta, hogy eltökélt szándéka Anglia szabadságát és intézményeit megvédeni és erre alkalmasnak tartja azt a munkát, amellyel Angliát minél erősebbé teszik. Anglia háborús készülődései a külügyminiszter bejelentéséhez híven minden téren erősen folynak. Az általános védkötelezettség bevezetésére irányuló propaganda is mind szélesebb méreteket ölt. Francia nyomásra a védkötelezettség bevezetésének hívei azt követelik, hogy a 18—20 évesek számára rendeljék el a katonai szolgálat kötelezőségét.

A Sunday Times és az Observer a leghangosabb szócsöve az általános védkötelezettség bevezetésének. Az Observer egyenesen felszólítja a kormányt, hogy a legsürgősebben rendelje el az általános védkötelezettség bevezetését.

Franciaország állandóan szorgalmazza a védkötelezettségi törvény életbeléptetését. A párizsi angol nagykövetség szombaton is hosszas tanácskozott Daladier francia miniszterrel.

kel és Bonnet külügyminiszterrel. Beavatott körök szerint a megbeszélések az általános katonai védkötelezettség Angliában való bevezetésének fontosságáról szólnak.

A szovjet javaslat

Londonból jelentik: A vasárnapi angol lapok úgy tudják, hogy Moszkva egy angol-francia-orosz katonai szövetség létrehozásának tervét javasolta. Az orosz-angol tárgyalások egyébként befejezés előtt állnak.

Rövidesen visszatér Berlinbe az angol nagykövét

Londonból jelentik: Neville Henderson, berlini angol nagykövét, akit Cseh- és Morvaország német megszállása után Londonba visszarendeltek, szabadságának letelte után visszatér állomáshelyére. Legújabb jelentés szerint Henderson április 28-ra már meg is érkezik Berlinbe. A jelentéshez hozzáfűzik, hogy az angol nagykövét semmiféle különös üzenetet sem visz Berlinbe, de kívánatos a jelenléte a német fővárosban meginduló különféle diplomáciai tárgyalások idején.

A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal Magyar Tagozatának hivatalos közleményei

— Engedélyezték a temesvári Magyar Ház megnyitását —

A Romániai Magyar Népközség központi Irodájától, Kolozsvárról kaptuk az alábbi közleményt:

16. számú jelentés:

Dr Szász Pál, a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal igazgatósági és dr Mikó Imre, az Arcvonal Főtanácsának tagja felkeresték Dragomir Silviu dr kisebbségi minisztert. Dr Szász Pál több pontból álló írásbeli előterjesztést tett. Napirendre került az állampolgárság kérdése, a nyelvvizsgák folyamán elbukott tisztviselők helyzete, iparos egyesületek jogi helyzete, az aradi római katolikus liceum nyilvánossági joga, az új távirati díjazás, a katonai intézkedéseknek a gazdákat közvetlenül érintő részei, közmunkáknak a mezőgazdasági munkák idejére való felfüggesztése, — a közigazgatási törvény 41. és az 1938 augusztus 4-iki minisztertanácsi határozat 17. szakaszának végrehajtása olyan értelemben, hogy a szintizta magyarul a községekben s vegyes etnikai területeken magyar községi birókat nevezzenek ki. Továbbá egyes hatósági közegek magatartása s a különböző incidensek által megkivánt intézkedések megtétele.

A miniszter azt válaszolta, hogy az ügyet tanulmányozni fogja s a megoldások irányában lépéseket tesz az illetékes miniszteriumoknál.

A kisebbségi miniszternél tett látogatás után dr Szász Pál és dr Mikó Imre felkeresték dr Băran Coriolan belügyi alminisztert. Itt ismét szóváltottak a temesvári Magyar Ház megnyitásának ügyét. Kérték, hogy vonják vissza a bezárattatási intézkedést, hogy ott a bányási magyarság Népközségének központi irodáját fel lehessen állítani.

A miniszter kijelentette, hogy azonnal intézkedik a temesvári Magyar Ház megnyitása iránt.

Ugyancsak előterjesztést tettek a községek által az iskoláknak nyújtandó közsegély tárgyában. Ugyanis az új közigazgatási törvény nem írja elő azt, mi a régebbiben benne volt, hogy t. i. a költségvetés rendes bevételének 14 százaléka iskolai segély céljaira fordítandó. Most a miniszter rendelkezést adott ki, hogy e helyett a községek kötelesek a községben levő iskolák — legyen az akár állami, akár felekezeti iskola, — a

dologi kiadásait fedezni. Vagyis a jövőben a községeknek kell gondoskodnia iskoláinak helyiségeiről, fűtéséről, világításáról s karbantartásáról

17-ik számú jelentés:

A kolozsvári állami rendőrség a 4072. sz. királyi rendelettel való hivatkozással felszólította mindazokat a város területén tartózkodó polgárokat, akiknek nincs meg a román állampolgárságuk, hogy 48 órán belül jelentkezzenek.

Ezzel kapcsolatban az érdekeltek egy része felvilágosításért a Népközségi irodához fordult. A Népközség csak azoknak a magyarral szembeni származási polgároknak az ügyeivel foglalkozik, akik 1918 december 1-én Erdély valamelyik községében vagy városában illetőséggel bírtak, de 1924-ben valamilyen okból kifolyólag kimaradtak az állampolgársági névjegyzékből. Érintkezésbe léptünk az illetékes hatósági tényezőkkel, akik ebbe a kategóriába tartozó magyar etnikai származású polgárokat vonatkozólag a következő felvilágosítást nyújtották:

1. Akik már kérték honosításukat, azoknak nem kell jelentkezniük.

2. Akik viszont még nem éltek ezzel a jogukkal, tehát nem folyamodtak román állampolgárságért, azoknak a következő iratokkal kell jelentkezniük: a) illetőségi bizonyítvány, b) katonai szolgálatot igazoló irat, c) születési anyakönyvi kivonat, d) személyazonosság bizonyítvány.

Megjegyezni kívánjuk, hogy az összejárás adatgyűjtés jellegével bír. Tanácsos az illetőségi bizonyítványról másolatot készíttetni, mert amennyiben valaki az érdekeltek közül honpolgárságát kérné, arra feltétlenül szüksége van.

18. számú jelentés:

8. számú jelentésünk kiegészítéseképpen az alábbiakat közöljük: A kolozsvári királyi helytartóság rendelete értelmében a jövőben a hadsereg a szükséges fogyasztási cikkeket nem közvetlenül a gazdáktól, hanem a vármegyei prefekturák és a mezőgazdasági kamarák útján szerzi be. Azokon a helyeken, ahol a gazdák a legutóbbi intézkedések miatt valamilyen pénzügyi igényekkel rendelkeznek, a községi elöljáróság igazoló irataival jelentkezzenek az illetékes katonai parancsnokság gazdasági hivatalánál.

IDŐK SODRÁBAN

Tunisz

Irta: Rády Elemér

Még fülünkbe cseng, amint a Duce érces hangon zengő szavaira százszoros olasz tömegek kiáltották ütemesen: „Tunisz, Tunisz!” Azután emlékünke idézzük azt a jelenetet, amikor néhány héttel ezelőtt Ciano grófnak az olasz képviselőházban elmondott beszéde alkalmával a fasiszta törvényhozók helyükről felállva kórusban kiáltották ugyanezt a jelszót. Tunisz ma a világpolitika egyik viharos sarkja. Nem azért, mintha Tuniszban magában polgárháborúk dúlnának, hanem mert a sok politikai ütközőpont között az egyike azoknak, ahol két birodalom hatalmi érdekei találkoznak s ahol az ellentétek kirobbanása egyre valószínűbbek. Tunisz az a földdarab, ahol a francia és olasz érdekellentét a legélesebben ütközik egymással. Nem más probléma ez, gyökerei a múlt század második felébe nyúlnak vissza, de az érdekek ütközése ma sokkal nagyobb veszedelmeket rejt magában. Tuniszt nem annyira gazdasági jelentősége, mint inkább fekvése és ennek következtében stratégiai helyzete teszi fontossá. Tunisz tulajdonképpen egyenes folytatása az Apennini-félszigetnek, Sziciliának és Pantelleria szigetének, vagyis az olasz birodalom európai részének. Ha Tunisz Olaszország birtokában van, Róma tulajdonképpen ura a Földközi tengernek, mert könnyűszerrel zárhatja el az utat kelet felé. Ezért látják a nyugati nagyhatalmak, Franciaország és Anglia, a maguk hatalmi helyzete szempontjából veszélyesnek, ha Tunisz olasz kézbe kerül s ennek a stratégiai szempontnak a nyílt vagy burkolt kihangsúlyozásával zárkóznak el az olasz követelésekkel szemben. Franciaország védi a status quot s Anglia már csak azért is támogatja ebben szövetségesét, mert biztosítani akarja magának a Palesztinába és a Vörös tengerre vezető utat.

Olaszországot kétségtelenül szintén stratégiai és hatalmi megfontolások vezetik, de az olasz álláspont alátámasztható azzal az erkölcsi elvvel, hogy Tunisz végeredményben az olasz életteréhez tartozik. Mussolini egész világosan megmondotta egyik híres beszédében, hogy a fasiszmban újjászületett olasz birodalom, amely hatalmas arányú népszaporodása következtében egyre szűkebb az olasz nép számára, felrobban, ha nem jut levegőhöz. Olaszországnak olyan területekre van szüksége, ahol el tudja helyezni népfölöslegét s elegendő egy pillantást vetnünk a térképre, hogy megállapítsuk: az olasz terjeszkedés legtermészetesebb iránya Tunisz. Az életter fogalma a mai világpolitikában egyre többször szerepel s bár ezzel a stratégiai, történelmi és egyéb szempontokat szembeállítani, kétségtelenül a jövő világhatalmi helyzet alakulásának döntő faktora lesz. Olaszország azonban emellett, hogy Tuniszt a saját népi életterének tekinteti, számos történelmi, sőt gazdaságpolitikai szempontot is állíthat érve sorába.

A tuniszi kérdés ugyanis visszanyúlik az olasz nemzeti egység megteremtésének, a risorgimento utolsó korszakába. 1864-ben Torinóban határozták el, hogy az egységben újjászülető Itália a Földközi tenger túlsó partján is megveti lábát és Tuniszt, ahol akkor már sok olasz telepes élt, az Unita Italia részévé teszik. Az akkori világpolitikai helyzet, a nagyhatalmak rivalizálása, ügylát-szított, kedvez is ennek az elgondolásnak, mert III. Napoleon, aki a francia nagyhatalmi pozíciót féltette az angol hegemoniától, úgy vélte, hogy Olaszország tuniszi igényeinek támogatásával vetélytársa hatalmát ejthet csorbát. Ezért tette az olasz követnek híres és azóta is többször idézett kijelentését: „Quant a la France, elle ne pourra voir qu'avec confiance une colonie italienne en Afrique.” „Ami Franciaországot illeti, csak bizalommal vehetné tudomásul egy afrikai olasz gyarmat megalakulását.” III. Napoleonnak csak egy kikötése volt és pedig az, hogy az akkor megszülető olasz egység ne nyúljon hozzá az egyházi állam birtokaihoz. A fiatal Itália energiáit ekkor még az Apennini félsziget népi, nemzeti és állami egységének megteremtése foglalta le s ezért nem ment be még egy tengerentúli kalandba. Franciaország szedáni veresége után ismét elérkezett a pillanat, amikor Olaszország birtokba vehette volna Tuniszt. Ezt is elmulasztották. Ez a kétszeri lemaradás okozta azután, hogy a század végén Olasz-

ország Franciaországtól megkapta a hírhedt „tuniszi pofont”, amit azóta sem tud elfelejteni. A „tuniszi pofon” előkészítője tulajdonképpen nem más, mint Bismarck kancellár, akinek diplomáciai csapdái közül talán a legjobban vált be az, amelyiket a tuniszi kérdés „megoldásával” állított fel. A vaskancellár ugyanis félt egy esetleges latin szövetség megalakulásától és aggodalmait csak fokozta, hogy látta a két latin országnak, Olasz- és Franciaországnak együttműködését és látta, hogy az olasz egység megteremtésében Franciaországnak mily nagy szerepe volt. A két országot szembe kellett állítani egymással — legalább is Bismarck így gondolta — s ezért tudatta Franciaországgal, hogy Németországnak nem volna ellenvetése, ha francia csapatok szállnák meg Tuniszt. A vaskancellár, mint mindig, itt is, két legyet akart egy csapással leütni. Sikerült szembeállítani a két latin országot és csak úgy mellékesen még az angol földközi-tengeri hegemonián is sikerült csorbát ejtenie. Franciaország csak az alkalmas pillanatra várt, hogy német biztatásra csapataival bevonuljon Tuniszba. Az alkalom pedig elérkezett akkor, amikor 1881 elején egy Tunisz és Algír határán tannyázó nomád törzs — a kumirok — megtámadta a közelünkben élő algiri arab törzseket. Franciaország ebben elérkezettnek látta a pillanatot, hogy telepeinek és a fennhatósága alatt élő bennszülöttek védelmének ürügye alatt bevonuljon Tuniszba. A francia megszálló csapatok 1881 április 13-án 40 hajón indultak el Toulonból és Marseilleből, április 19-én kötöttek ki a bonasi öbölben. Mohamed és Saddok bej, Tunisz eddigi ura néhány héttel később, május 12-én Bardosban egyezményt írt alá, amelyben elfogadta a francia protektorátust. Tunisz pacifikálása még 19 hónapig tartott és a francia kormány 1882 végén már büszkén jelenthette, hogy Tunisz minden pontján a francia trikolor leng.

Tunisznak ezt a megszállását nevezik az olaszok a „tuniszi pofon”-nak. Az olasz sajtó felháborodott hangú cikkeiben foglalkozott a „schiaffo di Tunisi”-ről, a parlamentben egymást érték a franciaellenes kirohanások és Tunisz azóta is örök ütközőpont a két nemzet között, kérlelhetetlen akadály a két nép barátságának. Az olasz történettudomány ma már elismeri, hogy Olaszország késlekedése és habozása okozta, hogy Tuniszt nem tudták megszerezni. Az afrikai problémák egyik legkiválóbb olasz ismerője Ridolfo Mazzucconi például egyik tanulmányában ezt írja: „ma végre szembenézhetünk a valósággal és kijelenthetjük, hogyha nem vagyunk Tuniszban, úgy ez teljesen a mi hibánk következménye és ha Franciaország 1881-ben elfoglalt, úgy csak abban bűnös, hogy

megelőzött bennünket.” — De Olaszország nem felejt. Nem felejt, hogy Tunisz kopár sivatagjain olasz telepesek teremtettek életet. Szicíliai parasz-tok voltak azok, akik emberfeletti munkával olaj-erdőket, szőlőket, mezőgazdasági kultúrát varázsoltak a terméketlen sivatagba. Ezek a szicíliai parasz-tok, akiknek kitartásáról nemcsak Tunisz tudna legendákat mesélni, hanem a délamerikai őserdők, a lybiai és abesszíniai sivatagok is, vetették meg lábukat először Tuniszban. A francia gyarmatosok nem vállalták ezt a kegyetlen munkát, ezért volt az, hogy 1909-ben csak 42.000 francia — annak is nagyrésze gyarmati hivatalnok — volt Tuniszban, míg az olasz telepesek száma 107.000 volt. A különböző kivándorlási prémiumok ellenére is csak lassan nőtt a francia telepek száma. 1921-ben 90.000 olaszal szemben csak 60.000 francia élt itt s az arányszámot 1931-re is csak annyira sikerült feljavítaniok a franciáknak, hogy a francia és olasz telepek száma kb. egyforma, 91—91.000 volt.

1935-ben az olasz-francia egyezményvel úgy látszott rendezik a tuniszi kérdést is. Az abesszíniai események Franciaország külpolitikai magatartása azonban ezt az egyezményt illuzórikussá tették s a tuniszi kérdés egyre jobban került a nagy világpolitikai problémák előterébe. Olaszország határozottan kitart amellett az álláspontja mellett, hogy Tunisz az ő életteréhez tartozik. Franciaország viszont nem hajlandó lemondani Tuniszról, mert ezzel a nyugati demokráciák földközi-tengeri befolyásának teljes elvesztésétől fél. Az olasz életteré kihangsúlyozásával nem szállnak vitába, ehelyett inkább arról folyik a vita francia részről, hogyan lehet hadászatiag megvédeni Tuniszt egy esetleges olasz támadás esetén. A Quai d'Orsay-hoz közelálló „Le Temps” hasábjain legutóbb egy francia tábornok foglalkozott Tunisz védelmének kérdésével és azzal a problémával, hogy az Algírban, Tuniszban és Marokkóban állomásozó XIX. nagylétszámú francia hadtestet hogyan lehet kellő pillanathban Tunisz védelmére összpontosítani. Egyre több szó esik a tuniszi Maginot-vonalról is, amely elzárja Tunisznak a tenger és a sivatag között Gabestól délre eső legkeskenyebb részét és fedezi Tunisz legértékesebb területeit. A francia megfontolások és aggodalmak között azonban egyre gyakrabban szerepel az a kérdés, hogy Tunisz védelme leköti majd azt a gyarmati hadsereget, amelyet eddig az európai hadszínterekre is be lehetett vetni s ezzel Franciaország európai hadiereje csökken. Érthető tehát az az idegesség, amellyel főleg francia, de angol részről is fogadják Olaszországnak Tunisszal kapcsolatos követeléseit. Az olasz tömegek dühöngő „Tunisz, Tunisz!” kiáltása mögött — érzik, tudják — olyan olasz követelés húzódik meg, amely nemcsak egy fél évszázados perben kíván új ítéletet, hanem amely a Földközi tenger hatalmi viszonyainak új rendezését is jelenti. Megoldódik-e békésen a tuniszi probléma? Sikerül-e itt is megtalálni a békés megoldás útját? Az elkövetkező évek, vagy talán hónapok adják meg majd erre a feletet s ezzel a felelettel dől majd el, hogy sikerül-e megnyitni azt a feszült atmoszférát, amely annyiszor fenyegeti kirobbanással Európát.

Tuniszi látkép...

Közvetlen gyorsvonati összeköttetés Temesvár-Nagyvárad-Kolozsvár és Cernăuți között

Május 15-én léptetik életbe az új vasúti menetrendet. Négy közvetlen személyvonatpár Nagyvárad és Temesvár között. — Nincs többé karlsbadi közvetlen gyorsvonat

Temesvár. Saját tud. Az új vasúti menetrend május 15-én lép életbe. A temesvári vasúti forgalmi felügyelőség a maga részéről már kidolgozta a bányásági és a felügyelőség területén lévő egyéb vonalak menetrendi tervezetét. A temesvári menetrendi előadó most Bucurestiben tárgyalásokat folytatott a vasúti vezérigazgatósággal a menetrenddel kapcsolatban s ezek befejeztével a vezérigazgatóság véglegesen engedélyezte a tervezetet.

Érdekes újítások lesznek május 15-ével a Temesvár—Arad—nagyvárad-i forgalomban. Arra való tekintettel, hogy Csehszlovákia megszűnt, az eddig Temesvár—Nagyvárad—Halmi—Karlsbadot összekötő 307/308. számú gyorsvonatpár menetirányát teljesen megváltoztatták. Ezek a vonatok továbbra is közlekednek majd Temesvár és Nagyvárad között, ellenben Nagyváradról már nem mennek tovább Karlsbadra. Ehelyett

közvetlen összeköttetést létesítenek Temesvár—Nagyvárad—Kolozsvár és Cernăuți között.

Az egyik gyorsvonat Temesvárról déli 12.13 órakor fog indulni (az eddigi reggel 8.30 óra helyett) és délután 15.57 órakor érkezik Nagyváradra. A másik gyorsvonat — az ellenvonat — Nagyváradról délelőtt 10.46 órakor indul és délután 14.19 órakor érkezik Temesvárra. Ezekhez a vonatokhoz közvetlen kocsikat csatolnak, amelyek Temesvárról Cernăuțiig járnak, közvetlen csatlakozással Nagyváradon és Kolozsváron. Így direkt vasúti összeköttetés létesül Temesvár és Cernăuți között s ebbe a forgalomba bekapcsolódik Nagyvárad és Kolozsvár is. Még nincs eldöntve, hogy a közvetlen kocsik csak az első és második kocsiosztályból állanak-e, vagy lesz harmadosztályú kocsik is — valószínűnek tartják azonban, hogy az utóbbiakból is lesznek közvetlen kocsik. A lényeg mindenesetre elsősorban az, hogy azonnali csatlakozások és összeköttetések lesznek ezen a hosszú vonalon.

A gyorsvonatpáron kívül

Temesvár és Nagyvárad között május 15-étől kezdődően négy közvetlen személyvonatpár fog közlekedni.

Ezt a forgalmat tehát nem motorossal bonyolítják le, sem pedig az Aradon való megszakítással, illetve átszállással. A forgalmi felügyelőség éppen azt akarta kikerülni, hogy a Temesvárról Nagyváradra utazóknak Aradon át kelljen szállniok. A Temesvár és Nagyvárad közötti viszonylatban így minden tekintetben megjavul a forgalom. A négy közvetlen személyvonat Temesvárról 0.21, 8.20, 14.30 és 19.49 órakor indul és Nagyváradra 4.47, 12.53, 19.24 és 0.31 órakor érkezik. Nagyváradról az ellenvonatok 2.35, 7.20, 14.30 és 18.24 órakor indulnak s Temesvárra érkeznek 7.22, 11.56, 19.26 és 22.51 órakor. A menetrend összeállításánál gondoskodás történt arra nézve, hogy ezeknek a személyvonatoknak is Nagyváradon közvetlen csatlakozásuk legyen Kolozsvárra és Kolozsvárról.

Bányásági viszonylatban az új menetrendben a temesi királyi helytartóság kívánságának megfelelően gondoskodtak arról, hogy az új Karánsebes—Resica vonal révén közvetlen összeköttetést létesítsenek Karánsebes—Resica—Oravica között, hogy így Oravica, mint megyeszékhely, a rövidebb úton — tehát Temesvár kikerülésével is — minél jobb összeköttetéshez jusson a fővonalal, illetve Bucurestivel.

A többi fő- és mellékvonalon a bányásági vonatok menetrendje nagyjában ugyanaz marad, mint eddig, néhol az indulás vagy érkezés néhány perces eltolódásával. A Szimplon-expressz az új menetrend szerint is Zombolyán át közlekedik, szóval Jugoszlávia azon óhaját, hogy az Belgrádot érintse, még nem lehetett teljesíteni, mivel éppen Belgrád táján még nem készült el az ehhez szükséges összekötővonal. Egyes mellékvonalokon — mint értesülünk — a motorosok sebességét csökkentették, ami azonban nem technikai okokból történt, hanem az utasok kívánságára. Az

utazóközönség köréből hangzott el ugyanis a panasza, hogy a motorosok egyes helyeken a nagy sebesség révén túlságosan összerázzák az utast. Ezzel szemben igyekezett a vasút a fővonalon közlekedő személyvonatok sebességét fokozni. A sebesség mérve a pályától és egyáltalán az adott-ságoktól függ. Forgalomba helyezik az úgynevezett

Megalakult a Magyar Népközösség csíkmegyei szervezetének ideiglenes vezetősége

Gróf Teleky Ádám és Mikó László képviselték a központot

Csíkszereda. Saját tud. A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal Romániai Magyar Népközösségi Szervezete központi vezetőségének megbízásából gróf Teleky Ádám és Mikó László, a központi nagytanács tagjai, április hó 22-én Csíkszeredába érkeztek, hogy a magyarság ve-

Székrekedés és aranyéresfájdalmak

ellen Leo-Pills-megbízható, rendszeres és fájdalommentes hatása és tökéletes ártalmatlansága miatt, valamint, mert hosszabb ideig tartó használat mellett is mindig azonos hatású — esztendőnk óta a legjobban bevált. Kapható: 20 vagy 60 labdacot tartalmazó csomagolásban.

Leo-Pills

zetőivel összeköttetésbe lépve, megalakítsák a csíkmegyei népközösség szervezetét.

Ebből a célból számosan megjelentek a Magyar Párt volt vezetői közül, akik egyhangulag annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy a csíki magyarság sem maradhat tovább egy pillanatig sem szervezkedés és érdekvédelmi szervezettel nélkül. Éppen ezért egyértelműen szükségesnek tartják, hogy a Romániai Magyar Népközösség csíkvármegyei tagozata, ha ideiglenes megbízatással is, de azonnal megalakuljon. Általános volt az az óhaj, hogy ez a megalakulás olyan szellemben és feltételekkel történjék, hogy a régi sérelmekkel kapcsolatos küzdelem folytonossága se lendületben, sem eredményekben hiányt ne szenvedjen. Pusztán a bizalom kérdése is azt diktálja, hogy minden zökkenő nélkül tudja a magyarság ezidei egyedülálló szervezete lebonyolítani a népkisebbségi küzdelemben beállott változást.

Ilyen elgondolásokkal alakult meg a Népközösségi Szervezet csíkmegyei tagozatának ideiglenes következő vezetősége: elnök lett dr. Kolumbán József ügyvéd, alelnökök: dr. Ábrahám József és dr. Máthé László ügyvédek. Főtáktár: Adorján Imre, a Magyar Párt volt főtáktára, táktár: Szalmáry József ügyvéd. A gazdasági szakosztály elnöke: dr. Pitner Árpád ügyvéd, a kulturális szakosztályé: Biró Ferenc főesperes-plébános, a szociális szakosztályé pedig: dr. Kovács Károly ügyvéd.

A fentiek szerint megalakult ideiglenes

fürdővonatokat is, a tavalyi számban, azonban megváltozott érkezési és indulási időpontokkal. Végül a Temesvár és Karánsebes között közlekedő 1041/1042. számú motorosok helyett személyvonatokat helyeznek forgalomba, úgy hogy azok Temesvárról közvetlenül Turnu-Severinig és vissza közlekedjenek.

Figyelembe véve azt a körülményt, hogy a tegnapi nappal a vasúti közigazgatási beosztás elrendelt átszervezését megejtették, a temesvári kerületi felügyelőség az ennek folytán kibővített vonalainak menetrendjét is kidolgozta már. Valamennyi felügyelőség közül a temesváriknak van a leghosszabb vonala, azért, mert erdélyi vonala Kürtöstől most már egészen Blandianáig terjed, amely állomás közvetlenül Alvinc előtt van. A temesvári felügyelőség hatáskörébe került a Piski—lupényi és a Piski—vajdahunyadi vonal, valamint a zsigói vonal is. Ezzel szemben a bucuresti fővonalon már csak Karánsebesig terjed a hatásköre, a Karánsebestől délre fekvő állomások a craiovai felügyelőséghez tartoznak.

keretnek fogja feladatát képezni, hogy az elvégzésre váró széleskörű munkaterületet arra alkalmas és a magyarság érdekében dolgozni akaró értékeinkkel betöltsék.

Gyergyóra nézve ugyancsak sürgős feladatának tekintik, hogy ugyanilyen elvek szerint, itt is a kiküldött központi vezetőségi tagok jelenlétében, a gyergyói magyarság megszervezését ellássa és azt szerves, egységes egészként magához kapcsolja.

Ujólág hangsúlyozza a megalakult vezetőség, hogy ezt az egész szervező munkát ideiglenesnek tartja mindaddig, míg a Népközösségi Szervezet szabályzata el nem készül és alkalmat ad arra, hogy a tulajdonképpeni szervezési munka alulról felfelé aztán végleges formában megtörténhessen. Azt is kijelenti, hogy az ideiglenes jelleggel történt megbízást azért vállalta el, hogy Csíkmegye magyar lakossága tovább ne maradjon képviselő nélkül.

A Romániai Magyar Népközösség csíkmegyei tagozatának megalakítására összegyűlt széleskörű megbeszéléseket folytató értekezlet azzal ért véget, hogy a beinduló új munkához jószívvel látja Csíkmegye minden magyarjának jóindulatú támogatását.

A magyarországi szlovákok tiltakoznak a szlovákiai intézkedések ellen

Ujabb merénylet a szlovák határon
a határőrök ellen

Kassáról jelentik: Hernádtihany közelében szombaton este fél 7-kor két polgári ruhás szlovák egyén lépett át a határon és megtámadta a határőrök egyik két tagból álló járóját. — A támadók revolverből tüzeltek a határőrökre. Az egyik katona haslövést kapott, a másikat mellén sebesítették meg. A polgári ruhás szlovák támadók elmenekültek, míg a sebesülteket kórházba szállították. A kórházban az a katona, aki haslövést kapott rövid szenvedés után kiszenvedett. A támadók valószínűleg Hlinka gárdisták voltak.

Budapestről jelentik: A magyar főváros környékén élő szlovákok Abdi Albin elnöke alatt gyűlést tartottak. A gyűlésen tiltakoztak a szlovákiai intézkedések ellen.

A helyzet kulcsa: a Suez-csatorna

A mostani nehéz világpolitikai kérdésekhez szervesen hozzátartozik a Suez-csatorna kérdése is, itt nem hatalmi, hanem inkább gazdasági vonatkozású harc folyik. A Suez-konfliktus a csatorna túl magas díjszabásából keletkezett, amit csak akkor érthetünk meg, ha bele tekintünk a csatorna-társaság elszámolásaiba. A Suez-csatorna részvénytársaság részvénytöbbsége angol és francia kézben van s monopólium jellegével bír. Eme különleges helyzetben a csatorna részvényesei nem kevesebb mint évi 2000% osztalékhoz jutnak s az összeg igen tekintélyes részét az olaszok fizetik, mióta Abesszinia az olasz császárság és királyság szerves része lett. Ugyanis

Olaszország kizárólag a Suez-csatornán át közelítheti meg távoli gyarmatát

s így az anyaországba és vissza viszonylatban mérhetetlen nagy kiadási tételt jelentenek az olasz kereskedelem számára a Suez-csatorna tranzit díj-terhéi. A csatorna évi 36 millió regiszter tonna forgalmából Anglia 17,3, Olaszország 5,9 regiszter tonnával részes, ami azt jelenti, hogy Itália közvetlen a világbirodalom után következik. Számokban kifejezve az olasz hajózási vállalatok az 1937. évben kerekén 350 millió lírát voltak kénytelenek befizetni a csatornamonopólium pénztárába.

Hogy némi fogalmunk legyen, milyen hihetetlen „üzlet” van azok kezében, akiknek tárcájában vannak a részvények, arra felvilágosítással szolgáljon az alábbi hiteles kimutatás:

Év	Bevétel	Kiadás	Tiszta haszon
1928	1.167	453	712
1929	1.190	451	738
1930	1.099	384	718
1931	980	415	612
1932	834	340	505
1933	887	339	522
1934	895	348	522
1935	928	257	553
1936	986	276	625

Természetes tehát, hogy Olaszország, abessziniai gyarmata miatt kényszerhelyzetben van s hatalmi kérdést csinált abból, hogy a Suez-csatorna igazgatóságában megfelelő részt kapjon. És mi sem természetesebb, mint az, hogy igyekszik tranzit kedvezményt kapni. Beleszólási jogot akar biztosítani magának a csatorna igazgatóságába, mert a franciák miatt, akik túlsúlyban vannak, ki van szolgáltatva közvetlen szomszédjának. Hogy miként dől el a vita, az egyelőre a jövő titka.

Ebben az esztendőben lesz 70 éves a Suez-csatorna. Ez alkalommal nem érdektelen, ha rövid visszajelentést vetünk a világ egyik leggigantikusabb vállalkozásának múltjára.

A Suez-csatorna múltja.

Már az egyiptomi fáraók is foglalkoztak olyan vízi műút megépítésének gondolatával, amely a Földközi-tengert összekötné a Vörös-tengerrel. Később Róma is gondolkodott a csatorna tervéről. Allítólag XIV. Lajos is végeztetett méréseket, hogy gátat vágjon Anglia világhatalma törekvései elé. Hogy mindezek a tervek nem sikerültek, annak részben a pénzühiány volt az oka, részben pedig éppen az az állam ellenzte, amely rendelkezett volna megfelelő tőkével: Anglia.

A legújabb korban Napoleon volt az, aki felismerte egy építendő csatorna szükségességét s amikor afrikai hadjárata alatt erre módot talált, mérnökkari tisztjeivel szintezési és terepméréseket végeztetett. Napoleon világhatalmának megerősítésére egyenesen létkérdésnek tekintette a mai Suez-csatorna megépítését, mert így vélte uralma alá hajtani a Távol-Keletet, Afrikát és a Földközi-tengert. Csupán a mérnökök tévedésén bukott meg Napoleon elhatározása, mert az akkori primitív szintező készülékekkel a Földközi-tenger és a Vörös-tenger között 1000 méter nivókülönbséget számítottak ki. Ennek áthidalása, az akkori technikai felkészültség mellett lehetetlen volt. A csatorna terve ezután a feledésbe merült.

Közel negyven évig senkit sem foglalkoztat a csatorna kérdése, amidőn előlépett Lesseps francia mérnök és diplomata s közreadta a Suez-csatorna építésének terveit és rentabilitási számításait. Világagitációt indított el. Legnagyobb protektora, akitől a megépítés úgyszólván egyedül függött, Egyiptom alkirálya Szaid pasa, gyermekkori ba-

rátja volt. A Suez-csatorna Társaság 1858-ban 200 millió arany frank alaptőkével kezdte meg működését. A legnagyobb részvényes természetesen Szaid pasa volt, aki egymaga 180 millió arany frankkal szerepelt a részvényesek között.

Megkezdődnek a Suez-csatorna munkálatai.

A munkálatok meg is indultak, azonban Anglia tiltakozott a terv megvalósítása ellen. Félő volt, hogy Lesseps és a 20 millió arany franknyi francia érdekeltség révén Franciaország veszélyeztetni An-

gliának indiai és távolkeleti uralmát. Mindent el is követelt, hogy megakadályozza az építkezést, amely akkor megindult. Először csak gazdasági és stratégiai eszközöket vett igénybe. Megépítette a Suez—Kairó—Alexandria vasútvonalat még 1851-ben. Míg katonai okokból előbb Andert, majd később Perim szigetét hódította meg s kiépítette flottabázisokká. Mindezek ellenére az építkezés tovább folyt. Most más eszközökkel igyekezett Anglia meggátolni a számára mind veszélyesebbnek látszó csatorna építkezéseit. Mivel Egyiptom abban az időben Törökország fennhatósága alá tartozott, Anglia demarsot intézett a Portához: hogy a munkálatokat azonnal be kell szüntetni.

A beteg Törökország már hajlott a betiltásra, amikor kézhezvette III. Napoleon jegyzékét,

A „Paris” rejtelmerei

Fölgyújtották-e s milyen indítóokból a „Paris” óriási-gőzöst — ettől függ, hogy a biztosítónak fizetni kell-e sok milliót az elégett hajóért

Párizsból jelentik: Nemzetközi biztosítási körökben óriási izgalommal fogadták a Paris hajó égésének híreit, nemcsak a várható kárnál fogva, amely sokmilliót tehet ki, hanem arra a rejtélyes katasztrófasorozatra való tekintettel is, amely évek óta sújtja a francia kereskedelmi flottát s amely most a Paris esetében megint folytatódott.

Tíz éven belül ugyanis negyedszer fordul elő, hogy francia hajón tűz üt ki és tűz pusztítja el az óriási értékű hajótestet és berendezést.

Amíg angol, német és olasz hajókon ilyesféle nagyobbarányú baleset utóbbi években alig fordul elő, addig francia hajókon, francia kikötőkben harmadszor, sőt negyedszer fordul elő milliós tűzkár. A rejtélyes tüzesetek sorozata annyira meglepte az angol biztosítókat, hogy a legutolsó esetben csak hosszú vizsgálat után fizették ki a kárt.

A Paris esete most betetőzi a sorozatot és most már valószínűleg végére fognak járni, mi a magyarázata a rejtélyes óriáshajó-tüzeknek?

A Paris-on pusztító tűz okának kivizsgálását nemcsak általános biztosítási szempontból, hanem a milliókat kitevő kárösszeg esedékessé-

amelyet a részvényjegyző francia közepostály nyomására küldöttek el. A Porta nem mert sem Angliával, sem Franciaországgal ujjáthúzni. Maradt minden a régiben, bár látszólag tiltó parancsot adott ki, másik oldalon azonban biztatta a franciákat az építésre. Mikor így Anglia kudarcot vallott, azzal a kéréssel, illetve követeléssel állott elő, hogy biztosítsák a világ nagyhatalmai a csatorna semlegességét. Ez meg is történt.

Még számos vizslyt és szinte háborús veszélyt kellett az útból eltakarítani mígnem 1865 decemberében az első gőzhajó átment a csatornán. Hivatalosan 1869 november 17-én nyílt meg a csatorna, hallatlan pompa és ünnepélyek között. A megnyitásra elment I. Ferenc József császár és király is, ami annak idejében óriási feltűnést keltett. Minden ország királyával vagy a királyi család valamely tagjával képviseltette magát, Franciaország követeként Eugénia császárné jelent meg. Csak Anglia tüntetett: csupán konstantinápolyi követét küldte el.

Bukás előtt a Csatorna-Társaság: Anglia közbelép.

A fényes ünnepségek kísérezőnéjeként jöttek a nagyobb-nagyobb hajók. A legtöbb hajó megfeneklett, képtelen volt folytatni útját. A csatorna nem volt elég széles, pedig az előirányzott 200 millió frank helyett 438 millió frankba került az építkezés. A hajóstársaságok nyomására 1884-ben a csatorna kiszélesítésére vállalkoztak, de ez olyan horribilis összegeket emésztett fel, hogy a Csatorna-Társaság a csőd szélére került. Lesseps óriási erőfeszítéseket tett. Szaid pasa pénzszavába került s az angol diplomácia ráeszmélt a csatorna óriási előnyére. Végre itt volt az alkalom, hogy a csatorna angol kézbe kerüljön. Franciaország belső politikai helyzete miatt pénzügyi nehézségek előtt állott s így az angol nagytőke óriási erőfeszítések árán átvette Szaid pasa részvényeit.

Természetesen az abesszin-olasz kérdés rendezésekor új helyzet keletkezett. Anglia az olasz követelésekkel szemben hajthatatlan maradt s a francia igazgatóság is. Az angol-francia egyensúlyi helyzetet úgy oldották meg, hogy bár a főbevétel Angliáé, az irányítás a franciák kezébe került. Viszont ma az a helyzet, hogy Anglia után közvetlenül Olaszország következik a tranzit forgalomban és így érthető, ha Mussolini minden erejével azon van, hogy Olaszországnak részt kérjen úgy az igazgatásban, mint részvénytulajdonból is. A hetven éves Suez-csatorna válságot napjait éli, azonban, miként a jelek mutatják, meg van rá minden remény, hogy békés úton Olaszország is elfoglalhatja méltó helyét a vezetésben, mert a csatornát ugyan nem az olaszok építették, de az új helyzet adta körülmények parancsolóan bele kényszerítik.

Z. I.

válása szempontjából is izgalommal várják. Ha valóban bizonyul az újságok első híradása, hogy merénylet történt, úgy egyáltalában nem közömbös, hogy a merénylet milyen indokból történt? Ha valamilyen elégedellen alkalmazott bosszújáról van szó, úgy a biztosító társaságok kárfizetési kötelezettsége kétségtelenül fennáll, ugyanúgy akkor is, ha valamilyen hanyagságról van szó. Más az eset azonban, ha egy kivülálló követett el más indító okból, esetleg politikai okból merényletet, ebben az esetben kétséges lehet, hogy a biztosítók kötelesek-e fizetni.

A biztosításban a Lloyds aláírói és nagy francia társaságok vannak érdekelve. Az úgynevezett constructive total loss biztosítás esedékessége kétségtelenül bekövetkezett, miután a hajónak több mint háromnegyedrészre a tűz martalékává lett és a hajó azután elsüllyedt. Az ilyen nagy személyszállító oceanjáró biztosítási díjtétele körülbelül 2 százalék körül van. Valószínűleg ekkora díjat fizetett a Paris tulajdonos-társasága is. A rakománykár is óriási lehet, miután a hajó zsúfolva volt értékes, jelentős részben a newyorki világkiállításra szánt rakománnyal. A rakomány kára és a mentési költségekre a tengeri biztosításoknál szokásos kárfelosztás fog bekövetkezni.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 leír.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresszi időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt nyugati szél, változó felhőzet, a mélyebb fekvésű helyeken éjszaka talajmenti fagy. A nappali hőmérséklet alig változik.

MEGHALT KISKÜKÜLLŐ VÁRMEGYE UTOLSÓ MAGYAR FŐJEGYZŐJE. Dicső-szentmártoni tudósítónk jelenti: Dr Keszegh Ferenc nyugalmazott vármegyei főjegyző hatvanéves korában Vámosgálfalván meghalt. Keszegh dr utolsó magyar főjegyzője volt a megyének. Temetésén résztvettek a környék földbírtokosai s volt hivatalnoktársai.

Mármaros megyében a jövő hét folyamán megkezdik az „schipa regal” csoportjai a munkát. Mármaros megyei főorvos nyilatkozata szerint a jövő hét folyamán megkezdik munkájukat Mármaros megyében az „schipa regal” csoportok. A közegészségügyi offenzívához szükséges gyógyszerek közül már nyolc nagy láda érkezett a főorvosi hivatalhoz. Dr Pop főorvos kijelentette, hogy Mármaros megyében örvendetesen kevés a ragályos betegségek száma. A gripán kívül pár skarlátos, tifuzos, difteritiszes és 3 hastífuszos beteget tartanak nyilván. Mármaros megyében is jelenleg kedvező az egészségügyi állapot.

ARADON MEGHOSSZABBÍTOTTA AZ INGATLAN KÖNYVEK BENYUJTÁSÁNAK HATÁRIDÉJÉT. Arad. Saját tud. Április hó 23-án életbelépett ingatlanellenőrzési törvény által előírt ingatlanellenőrzési könyvek benyújtásának kezdetét az aradi rendőrség április 24-éről későbbi időpontra halasztotta. A halasztás oka az, hogy a nyomtatványok kitérésére vonatkozó utasítások bizonyos pontjai változást szenvednek. A rendőrség néhány nap múlva közli a közönséggel az újabb változásokot és a benyújtás határidejét.

Új vezetőség került a Csiki Mezőgazdasági Kamara élére. Csikéztereda. Saját tud. A hivatalos lap egyik utóbbi száma közli a közigazgatási tartományi királyi helytartóságok területén lévő Mezőgazdasági Kamarák vezetésében beállott változásokat. Csikmegyei Mezőgazdasági Kamara élére, háromévi időtartamra a következő bizottság került: elnök Vlad Izidor görög katolikus lelkész, tagjai Blaga Zaharia, Szatmáry István és Ioan Crăciun bírtokosok, gazdálkodók.

TIZENKÉT ARADI EMBER ÁLLAMPOLGÁRSÁGAT ISMERTÉK EL. Arad. Saját tud. Ismeretes, hogy a kormányzat módot adott az állampolgársági lajstromba való utólagos felvételre azoknak, akik igazolni tudták, hogy 1924-ben saját hábjukon kívül nem tudtak jelentkezni az állampolgársági összeírásán. Aradon, főleg a kisebbségi lakosság körében számosan maradtak ki annakidején az állampolgársági listából. Ezek most kérelemmel fordultak a járásbíróhoz, amely legutóbb tizenkét aradi lakosnak az állampolgársági kimutatásba való utólagos felvételét rendelte el.

Egy halálos és öt súlyos mérgezési eset Aradon a romlott sárményiöl. Aradról jelentik. Halálosvégi ételmérgezés történt az aradi Kádártelepen. Bajkán Anna munkásnő több ismerőse társaságában vendégségben volt valahol és ott krémesbélést fogyasztott. Másnap reggel megbetegedett, súlyos görcsök ezaladhatott volna, kiszívta. Mielőtt férje orvosért ezaladhatott volna, kiszívta. Bajkán Mihályné, aki szintén részt vett a lakomán, négy másik vendéggel együtt súlyosan megbetegedett. Kiderült, hogy a társaságot eredetileg egy héttel azelőttre hívták meg, a vendégségben azonban eltolódott a később az egy hét óta álló krémesbélést szolgálták fel. Az elhunyt munkásnő holttestét felboncolták, a boncolás eredménye még nem ismeretes.

EGYRE CSÜKKEN A SKARLÁT BETEGEK SZÁMA SZAMOSMEGYÉBEN. Dés. Saját tud. Az elmúlt tél folyamán a fertőző betegségek közül nagyobb mértékben a skarlát ütötte fel fejét Szamos megyében. A betegeket a járási orvosok a dési állami kórházba utalták be. A ragályos beteg gyermekek száma január-február hónapokban elérte a hetvenet. Dr. Németh Endre főorvos jelentése szerint azóta a szám gyógyulás folytán örvendetesen apad, újabb megbetegedés nem fordul elő. A jelenleg gyógykezelés alatt álló skarlátosok száma negyven.

Vakmerő betörők kifosztották mindkét tordai római katolikus templomot. Saját tud. Az egész várost felháborító betörések történtek ismét Tordán. Ismeretlen tetteseg az éj folyamán betörtetek mindkét katolikus templomba s mindkettőnek perselyeit kifosztották. A főtéri plébániái templom Szent Antal perselyét reggel feltörve, és teljesen kiürítve találták. Kilenézer lelt lop-tak el belőle a tolvajok, akik a ferencendi barát-templomba is betörték s annak perselyét is feltörték és 200 lei tartalmát elvitték.

BÉLYEGMENTESEN KELL KIÁLLITANI A MUNKAKÖNYVEKET. Bucuresti-ből jelentik: A pénzügyminisztérium előző rendelkezései szerint a munkakamárák által kibocsátott munkakönyvekre 27 leies okmány és 2 leies repülőbélyeget kellett ragasztani. Ezt a rendelkezést most a pénzügyminiszter visszavonta. A munkaügyi miniszter körrendeletben értesítette az összes munkakamárát, hogy a jövőben bélyegmentesen adják ki a munkakönyveket.

Temetések. Putnik Radó borbélyiparos 70 éves korában Nagyváradon váratlanul elhunyt. Temetése tegnap délután volt. — Fiedler György lakatosiparos 74 éves korában meghalt. Temetése hétfőn délután volt. — Mezőtelegdi és pusztajluki Telegdy Józsefné szül. alföldi Flatt Mariene 85 éves korában Telegden meghalt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a telegdi báró Kapry curiából. (Erdélyi „Concordia”)

Tragikus körülmények között halt meg Mármaros megyében egy öreg urinó. Saját tud. Özv. Ferencsik Gyorgyné született Császka Julia 68 éves korában tragikus körülmények között halt meg Mármaros megyében. Az öreg urinó már több éve súlyos betegen feküdt menyé és fia gondozása alatt. Pár hónappal ezelőtt menyé is súlyos beteg lett és gyógykezelés céljából édesanyjához volt kénytelen elutazni. Így a súlyos beteg öreg nő fiával maradt együtt, akinek egészsége szintén teljesen összeesett és a kórházba került. Özv. Ferencsikné így teljesen elhagyatva maradt, csak a szomszédok néztek be hozzá, míg a megváltozott halál megkönyörült rajta. Fia jelenleg is a kórházban van, míg az öreg urinót vasárnap temették el.

KOLUMBÁCSI LEGYEK HUNYAD MEGYÉBEN. Déva. Saját tud. Hivatalos jelentés érkezett a dévai polgármesteri hivatalhoz, amelyben a megyei állatorvosi hivatal jelenti, hogy a kolumbácsi legyek megjelentek Hunyad megyében, illetve a dévai járásban is.

PETŐFI-EMLEKÜNNEPÉLYT rendeznek Segesváron a költő halálának 90-ik évfordulóján. Segesvárról jelentik: A Petőfi-emlékbizottság ez évben, a költő hősi halálának 90-ik évfordulóján a szokottnál nagyobb és bensőségesebb ünnepély keretében akar áldozni a lángelkű magyar költő emlékének és halhatatlan szellemének. A bizottság ezt a napot a romániai magyarság felejtethetetlenül emlékeztető ünnepévé akarja avatni és ezért már most, az ünnepély előtt négy hónappal megkezdte az előkészületeket, hogy az emlékünnepegy valóban olyan legyen, amilyennek szánták: a nagy magyar költőhöz és a világszabadság bajnokához méltó. Felvilágosításokkal dr Gábor István ügyvéd szolgál, Sigisheara, Str. Azilului No. 4.

Börtöntüz Amerikában. Newyorkból jelentik: A Massachusetts-államban levő Wurchester Countyi börtönében az elmúlt napokban tü ütött ki. A börtönben levő kétezzer fogoly között nagy rémület támadt. Három fogoly elevezen elégett, tizenötön pedig súlyosan megsebesültek.

Ajándékkal kapogtatunk

Nagyváltékú ajándéktárgyakat sorsoltunk ki előfizetőink között

Lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala mindig arra törekedett és azt tartotta szem előtt, hogy mindig szorosabb, melegebb és elválaszthatatlanabb legyen a kapcsolat a Magyar Lapok és az előfizetők, olvasók között. Egyenes és tiszta útonunk magunk mögött akarjuk látni előfizetőink és olvasóink hatalmas táborát és kéz a kézben akarunk velük haladni tántoríthatatlan céljaink elérésére. Azt akarjuk és azt akarjuk, hogy parányi ólom-betűnk hangja ne csak szerkesztőségünk tagjainak gyenge kiáltása legyen, hanem a mi hangunk csendüljön annak a tábornak ajkán is, amelyik tábornak tagjai előfizetőinknek, olvasóinknak, pártolóinknak mondhatjuk.

Erős — de még erősebbé, még szilárdabbá és elválaszthatatlanabbá igyekeznünk azt tenni. Éppen ezért szeretnénk kezét szorítani minden olvasónknál, minden előfizetőnkkel és szeretnénk megköszönni külön-külön azt a hűséget és ragaszkodást, amellyel lapunk iránt viseltetek. Szeretnénk megjutalmazni mindenkit — szeretnénk köszönetet mondani mindenkinek. Ezért rendeztük ajándék-akciónkat.

Ajándék-akciónk sorsolását megejtettük. Hasznos és értékes tárgyakat, nyereményeket, jutalmakat osztunk szét hűséges előfizetőink között szerény viszonzóul és köszönetként — és azért, hogy a Magyar Lapok és a Magyar Lapok hűséges olvasótáborra csakugyan egy szív, egy lélek és egy gondolat legyen.

Alább közöljük ajándék-akciónk sorsolásának eredményét és szerencsés előfizetőink névsorát:

I. CSOPORT:

1. Egy hat személyes valódi ezüst desszert-készlet, nyerte: Fodor János 3061 szám.
2. Egy hetes nyaralás a Gyilkostónál, nyerte: Bertóthy Erzsébet, 1612 szám.

3. Egy fényképezőgép, nyerte: özv. Molnár Sándorné 2923 szám.

4. Előfizetés a Magyar Lapokra egy teljes évre (1940-re) nyerte: Pásztori József 1021 szám.

5. 1000 lei értékben könyvek, tetszés szerinti választásban (3 könyvek jegyzékét annak idején kiküldjük), nyerte: Feigl Ede, 1002 szám.

Egy-egy könyvet nyertek: Kiss Károly 1026 szám. — Lengyel Mária 1049 szám. — Tóth Balázs 1067 szám. — Krizsévsky Albin 1046 szám. — András Gyárfás 1150 szám. — Kovács József 820 szám. — Bihari János 730 szám. — Szotér Emma 214 szám. — Balla Lőrinc 939 szám. — Bernát Béla 413 szám.

II. CSOPORT:

1. Egy perzsa szőnyeg, nyerte: Rk. Ifjúsági Egylet 1909 szám.

2. Egy hetes nyaralás Püspökfürdőn, nyerte: Mádray Károly 1893 szám.

3. Egy női vagy férfi korára, esetleg zsebkóra, nyerte: Rátz László 2100. szám.

4. Egy élelvi ingyenes küldése a Magyar Lapoknak (1939 II. felére), nyerte: Kovács János 2548 szám.

5. Gyönyörű kiviterű Eucharisztikus kongresszusi album, nyerte: dr Györfi Mihály 1560 szám.

Egy-egy könyvet nyertek: Boér János 2528 szám. — Irgalmas Nővérek 1638 szám. — Rk. Kultúrkör 1691 szám. — Appeltauer Mátyas 1813 sz. — Jakab Ferenc 1894 szám. — Egyed István 1901 szám. — Rainer Laura 1891 szám. — Tamás Grácián 1892 szám. — Agoston Mihályné 1999 szám. — Márton Tivadar 1887.

III. CSOPORT:

1. Egy uti neccesaire, nyerte: Takács János. Fetești.

2. Egy álló asztali óra, nyerte: Wagner József.

3. 500 lei értékben könyvek, tetszés szerint (listát kiküldjük), nyerte: Balogh Géza, Nagyenyed.

4. Egy villanylámpa, nyerte: Király Ilona, Kepe.

5. Egy csinos töltőtoll, nyerte: Marek István, Tornyo.

Sűrűn szedi gyermekáldozatát a szülői gondatlanság Csik megyében. Csikszereida. Saját tud. László József gyergyóremetei gazdálkodó feleségével eltávozott lakásából és Károly nevű kislányára rázarta az ajtót. A gyermek kinyitotta a kályhaajtót és újságpapírokat dobott a tüzre. A kályhapódo lángoktól tüzet fogott a gyermek ruhája és olyan súlyos égési sebeket szenvedett a magával is tehetetlen fiúcska, hogy néhány óra borzalmas kín után meghalt. Ismét egy gondatlanságból elkövetett emberölés és újlag vége egy gyermekéletnek az édesanya és édesapja hanyag gondatlanságából.

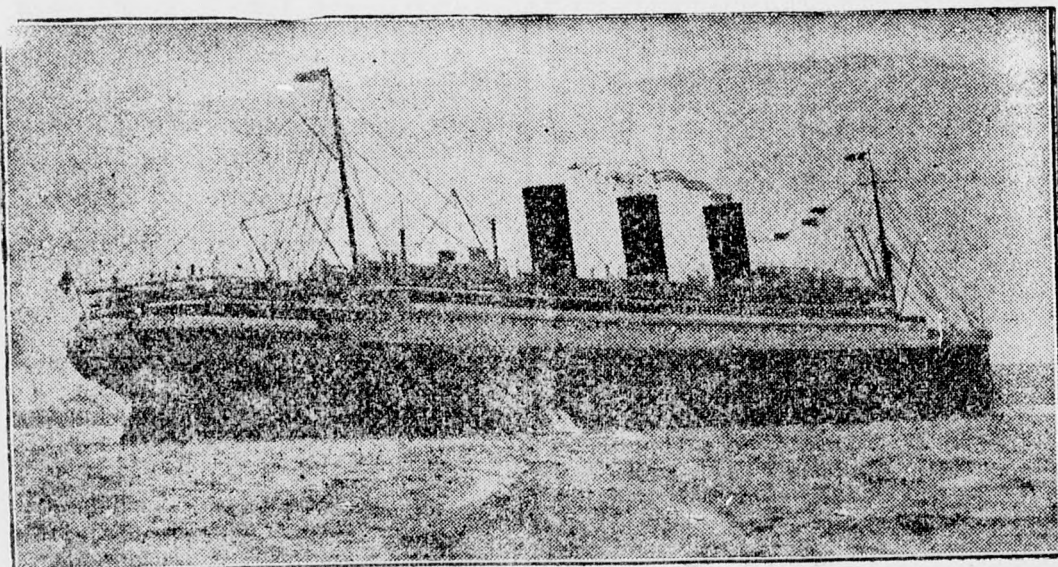
NÉMETORSZÁGBAN SZEREPEL A BUCURESTI OPERA EGYÜTTESE. Bucurestiből jelentik: A fővárosi Opera együttese tegnap este elutazott Németországba, ahol Frankfurt am Mainban négy előadást fognak tartani. A műsorra kerülő operák között szerepel a Bajazzok és a Rigoletto.

A központi igazgatóság jóváhagyása késik — nem tudják megnyitni az új szatmár-erdői vasutvonalat. Szatmár. Saját tud. Részletesen beszámoltunk arról, hogy a város vezetősége és a vasut vezérigazgatósága éveken keresztül elkeseredett harcot vívott az erdői keskenyvágányú vasut kihelyezése tárgyában. A harc a város javára döntött el. Az új vasutvonal már készen van, az összes formasságokat is elintézték, sőt több próbát is tartottak. A vonalat azonban nem nyithatják meg, a központi vezérigazgatóság jóváhagyásának megérkezéig. Mivel erre az illetékes hatóságok hetek óta hiába várnak, most elhatározták, hogy annak elküldését táviratilag megsürgetik. Ugyanis addig, amíg az új vonalon a közlekedést nem nyitják meg, a régi, városon keresztülvezető vasutvonalat nem azedhetik szíjjal, ami a város lakosságára nézve igen hátrányos.

KIK MENTESÉK MOZGÓSÍTÁS ESETÉN A BEVONULÁS ALÓL. Bucurestiből jelentik: A hadügyminiszterium tudomására hozza az összes tartalékos tiszteknek, altiszteknek és a legénységnek, hogy azok a bevonulás alól adott mentességek, amelyeket a legutóbbi behívások alkalmával kaptak, csupán ezekre a behívásokra vonatkoznak. Mozgósítás esetén a mozgósítás alól csupán azok az egyének mentesek, akiknek birtokában erre vonatkozólag határozott rendelkezés van. Más mindenkinek azonnal jelentkeznie kell katonai egységeiknél a meghatározott időn belül.

A STEFANI OLASZ TÁVIRATI ÜGYNÖKSÉG MEGÜNNEPELTE A FASIZMUS SZOLGÁLATÁBAN VALÓ LÉPÉSÉNEK ÉVFORDULÓJÁT. Rómából jelentik: A Stefani olasz távirati iroda, munkatársainak és egész személyzetének részvételével nagy ünnepséget rendezett abból az alkalomból, hogy tizenöt esztendeje állanak az olasz fasizmus szolgálatában. Az ünnepség díszgyűlésén, amelyen Alfieri közművelődési miniszter is résztvett, Morgan Mani, a sajtóiroda első igazgatója elnökölt. Alfieri miniszter nagy beszédben vázolta a fasizmus 15 éves fejlődését.

Május 3-tól június hó 6-ig tartják a Csiki Munkakamarai Fióknál az iparosok képesítő vizsgáit. Csikszereida. Saját tud. A Csikmegyei Munkakamarai Fióknál május hó 3-tól kezdődőleg tartják meg a képesítő vizsgákat, különböző csoportokba osztott bizottságok előtt. A vizsgák június hó 6-án zárulnak. Vizsgára kötelesek állani az újonnan felelősséget vállaló tanoncok, akik segítők akarnak lenni, valamint azok a segítők, kik mesterkönyvet akarnak elnyerni. Összesen 315 iparostanonc és segéd áll vizsgára, mely két részből áll: elméleti és gyakorlati részből.

A „Paris” nevű francia óceánjáró hajó, amelyet tűzvész pusztított el a lehavrei kikötőben.

Elütötte a vonat a gazdálkodó szekely szekert és megölte két igavonó tehenét. Csikszereida. Saját tudósítónktól. Pál József, csikrákosi gazdálkodó, a pályára hajtotta téglával megrakott szekereibe fogott két tehenét a 60-as órház közelében lévő sorompónélküli vasuti átjárónál. Pál észrevette, hogy egy vonat közeledik, hirtelen leugrott a szekerről, azonban arra már nem volt ideje, hogy a teheneket átvezesse: a mozdony elütötte azokat és összezúzta a szekeret. A vizsgálat megindult annak megállapítása végett, hogy a balesetért kit terhel a felelősség.

* A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a dr Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást, nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

LETARTÓZTATTÁK A „PARIS” ÓCEÁNJÁRÓ EGYIK TŰZOLTÓJÁT. Le Havreből jelentik: A Paris szerencsétlenségének ügyében lázasan folyik a vizsgálat. Legújabbán megállapították, hogy az óceánjáró szolgálatos tűzoltója Cézár France elmulasztotta kötelező körútját elvégezni, amikor felhangzott a hajón a vészjel. A tűzoltó kötelességmulasztás címén letartóztatták.

Arad városa a Csányi-féle levéltárat a Román Tudományos Akadémiának ajándékozta. Aradról jelentik: A város hivatalos lapja érdekes ajándékozást közöl. A város a Kulturpalotában őrzött Csányi-féle levéltárat a bucuresti Román Tudományos Akadémiának ajándékozta. A Csányi-féle levéltár, az egykori erdélyi kormánybiztosok aktáit tartalmazza, amelyekben számos román vonatkozású történelmi emlék található Csányi László, Vay Borbála, Beöthy Ödön után lett Erdély kormánybiztos, később pedig kerekedelemügyi miniszter. A levéltár 'Nichif Lazar kulturpalotai igazgató közölt gazdag leírásokat a közelmúltban. 1892-ben a Kőlcsey Egyesület rendezte át és a mai napig ez a leltározás szolgál alapul. A román hatóságoktól eredő levelek a 48-as idők közigazgatási formáját adja vissza és több levél Simion Bărnuțiu aláírását viseli. A magyar szövegektől a közölt található báró Kemény ezredesnek, az Abrud környéki csatákról szóló jelentése, mely igen értékes. A Csányi-féle levéltárat különben Dragomir Silviu egyetemi tanár, kisebbségi kormánybiztos nézi át és tiszteletes műben sajtó alá rendezi.

Magyar motornélküli repülőgépet sodort át a szél a határon Borosjenő községbe. Aradról jelentik: Néhány nappal ezelőtt az Arad megyében lévő Borosjenő község határában egy magyarországi motornélküli repülőgépet szállt le, melyet Stefi Tibor pilóta vezetett. A pilóta a csendőrségen elmondotta, hogy a határ közelében végzett sportrepülést és közben az erős szél román terület fölé sodorta motornélküli gépét. A sportrepülőgépet vezetője teljesen eltévedtette az utiányt és ennek következtében ahelyett, hogy visszatérne volna magyar terület fölé, Arad megye bekeze felé repült. A hatóságok Barbulescu repülőteret, az aradi repülőter parancsnokát bízták meg az ügy kivizsgálásával. Barbulescu kapitány megvizsgálta a vitórlzó repülőgépet és szakértői jelentésében közölte, hogy Stefi Tibor pilóta valóban olyan légköri viszonyok közé került, amelynek következtében elveszthette uralmát a gép fölött és az erős szél sodra Arad megye területére hozta. A vizsgálat befejezése után a magyar pilótát a kürtösi határállomásra kísérték, ahonnan folytatta útját Magyarország felé.

SPORT

Döntetlenek napja a Nemzeti Bajnokságban

A Nemzeti Bajnokság A csoportjában teljes forduló bonyolítottak le. Meglepetés ezúttal nem akadt. Három mérkőzés döntetlenül végződött. A Vénus győzött és már behozhatatlannal vezet. A Ripensia legyőzte a Rapid FC-t és tartja a második helyet, bár a Kárpát FC is erősen előre tör. A bajnokság állása most így fest:

1. Venus 31 ponttal. 2. Ripensia 21 p. 3. Kárpát FC 19 p. 4. AMTE 17 p. 5. Victoria 17 p. 6. Juventus 16 p. 7. Rapid FC 15 p. 8. Sportul Studentesc 15 p. 9. Kinizsi 14 p. 10. Tricolor CFPV 14 p. 11. UDR 13 p. 12. Gloria 12 p.

A forduló részletes eredményei egyébként a következők:

Vénus—UDR 4:0 (2:0)

Resica, 3000 néző. Vezette: Xifando. A Vénus nagyszerűen játszott. Góllövők: 5. p. Enea, 17. p. Orza. Szünet után, a 2 p-ben König megszűnt, az UDR 10 emberrel játszik. A 4. p. Enea két méterről újabb gólt lő, majd a 41. percben Albu 11-esből beállítja a végeredményt.

Kinizsi—Glória 2:2 (2:1)

Temesvár, 2000 néző. Vezette: Cearuneanu. — Reális eredmény. 21. p. Fritz 0:1, 26. Thierjung 1:1, Klimek 11-esből 2:1, szünet után, a 11. percben Fritz 2:2.

Kárpát FC—Juventus 2:1 (0:1)

Nagybánya, 1500 néző. Vezette: dr. Ruusu. A bányai együttes az utolsó negyedében szerezte meg a győzelmet, a nagyváradi fiúk góljaival. A 30. percben Oana góljaival vezet a Juventus, 0:1. Szünet után, a 30. percben, 11-esből Hanga egyenlít, majd a 35. percben Szőke lövi a győztes gólt.

Sp. Studentesc—Tricolor 0:0.

Bucuresti, 5000 néző. Vezette: dr. Morár. — Egyenlő ellenfelek, reális eredmény.

AMTE—Victoria 0:0.

Arad, 2000 néző. Vezette: T. Jonescu. A tartalékos Victoria hősies küzdelemmel pontot rabolt Aradról.

Ripensia—Rapid FC 2:1 (1:1)

Bucuresti, szombat. Egyenlő ellenfelek, a szerencsésebb csapat győzött. Auer lőtte a vezető gólt Marc. egyenlített és Bindea góljával győz a Ripensia.

B) ligában

Nagyvárad: Törekvés—Tricolor 4:1 (2:0).

Lugos: NAC—Vulturii 3:2 (3:2).

Aranyosgyéres: Sodronyipar—Crisana 1:0 (1:0).

Nagyszében: Olimpia—Soimii 1:0 (1:0).

Craiova: Crain Jovan—Jiul 5:2 (0:0).

Gyulafehérvár: Minerul—Unirea MV 1:0 (0:0).

Constanza: Macabi—Constanta 4:0.

Braila: Franco—Dacia 3:3.

Bucuresti: Telefon Club—ACFR 4:1.

Kerületi bajnokságért:

Nagyvárad: Electrica—Kinizsi 4:0 (1:0). Vestul—Kolping 3:0 (1:0).

Barátságos mérkőzések:

Ploesti: Ripensia—Prahova 2:0 (1:0).

Döntetlen a Ferencváros—Újpest rangadó. Budapestről jelentik: A nagy érdeklődéssel várt Fradi—Újpest rangadó döntetlen eredménnyel zárult. A bajnokságban tehát továbbra is az Újpest vezet, jobb gólarányával.

UJ NŐI USZÓVILÁGREKORD. Kopenhágából jelentik: Hveger dán hölgyúszóbajnoknő a 220 yardos gyorsúszásban 2.26 perces idővel új női világrekordot állított fel.

Hollandia—Belgium 3:2 (1:1). Amszterdamból jelentik: 65 ezer néző előtt játszották le a mérkőzést, amelyet nagy küzdelem után nyertek meg a hollandok.

XII-ik PIUS pápa
Öszentsége

magasztos, lélekemelő beszédei, amelyeket pápai legatusi minőségében az eucharisztikus világkongresszuson elmondott, valamint a róla és magáról a kongresszusról készült több száz gyönyörű mélynyomatu fénykép emelik az

EUCHARISZTIKUS EMLÉKALBUM

értékét, mely nemrég került Romániában forgalomba és amely megrendelhető az

ECCLESIA könyvkereskedésben

Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 1

A díszes kiállítású album ára 420 lei, plus 30 lei portó.

A nagy érdeklődésre való tekintettel még ma adja fel megrendelését.

Színes pósta

FELKUTATJÁK ATTILA SIRJÁT

Pettau városka régészeti társasága elhatározta, hogy a nyár folyamán felkutatja Attila sirját. Német mondá szerinti a mai Pettau város helyén állott egykor Petobia, Pannoniának fővárosa. A város környékén gyakran találtak értékes régészeti leleteket. A közeli Haidine falu határában emelkedő dombról a néphit azt tartja, hogy ott temették el Attila királyt. A régiségkutatók most elhatározták, hogy felásatják a dombot és megállapítják, mi igaz a mende-mondából.

DÁNIÁBA SODORT A SZÉL EGY LÉGGÖMBÖT

Jütland déli részén érdekes kalandban volt része egy magányos autós. Eppen Warde városka határában haladt az országúton, amikor egy sötét tömeg zárta el az utat, amely a szélben ide-oda mozgott. Amint közelebb ért, megállapította, hogy egy hatalmas léggömb hever az uton. Felfedezését rögtön jelentette a legközelebbi rendőrségen és csakhamar kiderült, hogy az egyik angol léggömböt sodorta a vihar Dániába. A hallont a legutóbbi légvédelmi gyakorlatok alkalmával ragadta el a szél az acélróttal együtt.

A VILÁG LEGDRÁGÁBB HUSVÉTI TOJÁSA

Az elmúlt húsvét egyik érdekes eseménye volt, hogy Newyorkban ötezer dollárért kínálta eladásra a világ legdrágább húsvéti tojását, amelyet Fabergé, II. Miklós orosz cár udvari ékszerésze készített a cárné számára. Az egyetlen hátdarabból faragott tojás eredetileg gyöngyökből, gyémántokból, rubinokból, smaragdokból és türkiszekből tűzött pompás nyakláncot tartalmazott, ugyanilyen drágakövek vannak beleillesztve a tojást díszítő aranydomborművekbe is.

VIGAN VARR A TÜVEL, AMELY NEGYVEN EVIG VÁNDOROLT A TESTÉBEN

Collins Jánosné 80 éves cardiffi nőnek negyven évvel ezelőtt mosóai munka közben tű fúródott az ujjába, s ott beágyazódott. Nemrég éles fájdalmat érzett a talpában. Az orvosi beavatkozás alkalmával itt találták meg a negyven év óta vándorló tűt. A tűt kiszedték és Collinsné azonnal kitörő örömmel használatba vette a varroszerszámot. Manapság, mondotta, nem készítenek olyan jó tűket, mint negyven évvel ezelőtt.

HALÁSZVESSZŐVEL TIGRISCÁPÁT FOGTAK AUSZTRÁLIÁBAN

Lionel Bagnard ausztráliai sportfőré Sydney-től tíz kilométerre 691 kilogram súlyú tigriscápát fogott halászszeccével. Csak négy órai küzdelem után sikerült a 4 és fél méter hosszú, 2 és fél méter mértőjű zsákmányt a hajóra felvonni. Ez volt a legnagyobb hal a halászat történetében, amelyet valaha halászszeccével fogtak.

KÖZGAZDASÁG

Nagy sikere van a belgrádi árúmintavásárnak

Nagy ismeréssel irt a belgrádi sajtó a régi szerb és horvát könyvekről és a kultúr- s propagandafilmeiről

Belgrád, április hó.

Röviden jelentettük már, hogy megnyílt a belgrádi tavaszi nemzetközi árúmintavásár. A megnyitói ünnepségen a királyi képviselőtében Durbenyítő Milivoj tüzérezredes jelent meg. Gavriko pátriárkát Kalugyerovics udvari esere személyesen jelysics belgrádi katolikus érsek személyesen jelent meg. A kormány tagjai közül ott voltak Tolent meg. A kormány tagjai közül ott voltak Tolent meg. A kormány tagjai közül ott voltak Tolent meg. A kormány tagjai közül ott voltak Tolent meg.

és a mezőgazdasági kiállítás szempontjából is tökéletes intézménnyé legyen a mintavásár. Ezután az egybegyűlt előkelőségek megtekintették a kiállítást.

A jugoszláv király képviselőjét, valamint a kereskedelmi minisztert a magyar pavillonban báró Bakách-Besseney magyar követ fogadta. Mindketten hosszabb időt szenteltek a magyar könyvkiállítás megtekintésére a őszinte elismerésüket és köszönetüket fejezték ki a magyar követ előtt. A magyar pavillonban ez alkalommal egyfelől a Magyarországon készült magyar és szerb-horvát nyelvű könyvek, továbbá mezőgazdasági vonatkozású kultúr és propaganda filmek kerültek bemutatásra.

Már a kiállítás első napjaiban megállapítható, hogy a magyar könyvkiállítás a jugoszláv közvélemény legerősebb köreiből a legjobb benyomást keltette. A könyvkiállítás ugyan nemcsak magyar irodalmi művek és könyvészeti ritkaságok szerepelnek, de Belgrádban szállítottak és közszemlére lett kitéve Budán az utóbbi három évszázadban a magyar államnyomda betűivel készült ciril-szerb könyvek is.

A törökök elől Magyarországra menekült szerbek egyházi, tudományos és irodalmi műveit ugyanis évszázadokon át egy fennálló privilégium alapján Budán nyomtatták ki és e könyvek nagy része ma már talán csak egyetlen példányban létezik. Bemutatásra kerültek továbbá a Magyarországon magyarra fordított és nyomtatásban megjelent szerb írók művei is.

A magyar kiállításon a szerb kulturális élet vezetői valmenyien megjelentek. A szerb-magyar könyvkiállítás állandó látogatói közé tartoznak elsősorban dr. Stefanovics Svetislav belgrádi orvos, a jugoszláv Pen Klub elnökségének tagja és neje Radics Gitta úraszony, akik mindketten a magyar-jugoszláv közeledés pionirjai. Dr. Stefanovics ezidőszereint „Az ember tragédiájá"-t fordítja szerb nyelvre. Megállapítható, hogy a kiállítás egy nagyszabású magyar-jugoszláv kulturális kapcsolat kiinduló pontja lett.

Felére értékelték le a dollárt

Az USA két milliárd dollárt fizetett be a stabilizáció alapra

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph" washingtoni jelentése szerint a szenátus tegnap elfogadta Roosevelt két igen fontos javaslatát. Az egyik javaslat szerint a dollár stabilizációs alapját kétmilliárd dollárral dotálják. A másik javaslat arról szól, hogy a dollárt jelenlegi értékének felére stabilizálják. Az arany és a papírdollár egymáshoz való viszonyát, amely jelenleg 59 százalék, az új megállapodás szerint csak 50 százalék lesz. Az intézkedés döntő jelentőségű kedvezmény nyel jár az angol kereskedelemre nézve, miután mód nyílik az angol hadianyagvásárlások fokozására Amerikában.

Április elsejétől megszűntek a kézimunkások eddigi adókedvezményei

Kolozsvárról jelentik: Mint ismeretes, az április elsején életbelépett új adótörvény megszüntette a kézimunkások eddigi élvezett kedvezményét, hogy a keresetüknél 1000 lei létminimumot és a 20 napi kereseten felülj ászegzet levonhatták az adóalapból és csak a fennmaradó összeg után kellett fizetniük a 4 és 8 százalékos kereseti adót. Ez az új adótörvény azonban nem irta világoosan elő, hogy a márciusi fizetések után esedékes adót már az új, vagy pedig még a régi törvény alapján kell-e befizetni.

Most a pénzügyminisztérium 1830 számú rendelete alapján elrendelte, hogy a kézimunkások március havi fizetése után a 4 és 8 százalékos adók kiszámításánál levonásba hozzák az 1000 lejes létminimumot és a 20 napon felüli keresetét. Ezeknek a kedvezményeknek a megszüntetése tehát csak az április havi fizetések utáni adóval válik jogérvényessé.

Zürichi zárlat. Párizs 11.80 háromnegyed, London 20.86 háromnegyed, Newyork 445.87, Brüsszel 92 fél, Milánó 23.45, Amszterdam 236.65, Berlin 178.75, Szófia 540, Varsó 84, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Ártóhirdetések

- Lakás**
szavanként 3 lei
Jobb
cealádnál butorozott szobát teljes ellátással keresek. Cimeket: „Köztestviselő" jellegre a kiadóba.
- Kiadó**
2 szobás fürdőszobás lakás. Értekezni Hedrich Szalonban.
- Adás-vétel**
szavanként 3 lei
Fürdőkádát
legfeljebb 130 cm. hosszút vennék. Máthé, Nagyvárad, Delavrancea utca 12. szám.
- Házát,**
magánházat, bérházat, bármilyen ingatlant, na venni vagy eladni akar, keresse fel Kortarmos László ingatlan irodáját, Nagyvárad, Str. Paeteur 13. Telefon 20-85.
- Allást nyec**
szavanként 2 lei
Önállóan
dolgozó masamódnót azonnalra alkalmaz az Elit-kalapszalón, Nagyvárad, Banca Nationala mellett.
- Falut kedvelő**
középkorú nőt keresek, aki főzést, baromfi kezelést vállal. Kényelmes, biztos otthont talál. Bővebbet és címet a kiadóba.
- Hülönféle**
szavanként 3 lei
Ha
nem süt, főz a takaréktűzhelye, Besseneyi kályhás, felelőség mellett rendbehozza. Nagyvárad, Str. Rosiorilor 15. szám.
- PUHA ÓLMOT**
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

LEGUJABB

Megkezdődtek az angol-román tárgyalások

Gafencu külügyminiszter Londonból visszatérőben Belgrádba is ellátogat

Londonból jelentik: A feltűnően megélenkült londoni diplomáciai tevékenység előterében Gafencu külügyminiszter tárgyalásai állanak, amelyek hétfőn megkezdődtek. A tanácskozások főbb pontjai a következők:

1. Az általános európai és balkáni politikai és katonai helyzet tisztázása. Anglia azt szeretné tudni, hogy milyenek a balkáni államok közötti, valamint a Lengyelország és Románia közötti együttműködés kilátásai és támogatás esetén milyen nagy haderőt tudnának lekötni?
2. A Fekete-tenger és a Dardanellák kérdése különös tekintettel Törökország magatartására.
3. A román-bolgár viszony.

4. Gafencu berlini megbeszéléseinek tartalma.
5. Albánia megszállásának és a velencei tárgyalásoknak valószínű kihatása Románia helyzetére és az általános balkáni politikai helyzetre.

6. A német-román kereskedelmi szerződés hordereje.

7. A Bucarestbe érkezett angol hivatalos kereskedelmi küldöttség feladatai és kilátásai.

8. Románia gazdasági helyzete és hiteligényei.

Velencében Markovics külügyminiszter egy újságírónak kijelentette, hogy Gafencu külügyminiszter Belgrádon keresztül tér vissza Bucarestbe és a jugoszláv kormánnyal is tárgyalni fog.

Henderson angol nagykövet visszaérkezett Berlinbe

Sürgős tanácskozást folytatott Ribbentrop német külügyminiszterrel

Londonból jelentik: A Daily Express úgy tudja, hogy Hitler birodalmi vezér és kancellár a Rooseveltnél elnök üzenetére vonatkozó válaszbeszédében felállítja a tengelyhatalmak követeléseit. Ezek a következők:

1. Danzig visszaadása.
2. Német gépkocsiműút építésének engedélyezése a korridoron át.
3. Az egykori német gyarmatok visszaadása.
4. A Tuniszban élő olaszok jogainak biztosítása.
5. A Dzsibutira és Szuezre vonatkozó olasz követelések teljesítése.

Párizsból jelentik: A francia főváros politikai köreiből nagy meglepetést keltett Henderson berlini angol nagykövet váratlan vissza-

utazása. Henderson még a hétfői nap folyamán sürgős találkozót kért Ribbentropól és ezalkalommal szóbakerült a német hajóhad gyakorlata, Gibraltár és Danzig kérdése, valamint annak a négy tekintélyes angol üzletembernek az ügye, akiket a németek kiutasítottak a birodalom területéről. A négy angol üzletember kiutasítása megtorlás egyes német személységeknél Angliából való kiutasítása miatt.

Párizsban úgy látják, hogy minél jobban közeledik április 28-ika, annál biztosabban megállapítható, hogy Hitler két sikert ért el a Rooseveltnak adandó válasz elhalasztásával: meglassította a demokrácia államok tevékenységét és kihasználva ezt az időt, megerősítette állásait főként a Balkánon.

Magyarország és Jugoszlávia barátságának szerződéssel való megpecsételése rövidesen sor kerül

Budapesten vagy Belgrádban írják alá a két ország közötti megegyezést

Velencéből jelentik: A velencei tárgyalások befejezése után Cinczar Markovics külügyminiszter nyilatkozott a Budapesten megjelenő Uj Nemzedék munkatársának. Elmondotta, hogy a hivatalos jelentéshez nincs hozzátenni valója, mert nem akarja azt elrontani. A hivatalos jelentés utolsó fejezetére vonatkozólag, mely a magyar-jugoszláv kérdéssel foglalkozik, Markovics külügyminiszter a következőket mondotta:

— Az újságíró jól tud olvasni hivatalos szöveget, tehát felment engem attól, hogy annak jelentőségét magyarázzam.

Arra a kérdésre, hogy várható-e a közeljövőben magyar-jugoszláv találkozó, a jugoszláv külügyminiszter így válaszolt:

— Mi mindig vendégszerető nép voltunk és örültünk, ha megszoríthatjuk egy barát kezét. A magyar-jugoszláv barátságunk nálam személyes hagyományai vannak. Magyarországon voltam akkor, amikor az önök kormány-

zója emlékezetes mohácsi beszédét elmondotta. Megbeszéléseink most is ebben a tárgykörben mozogtak. Ön nem kívánhatja, hogy többet mondjak, hiszen az önök miniszterelnöke is igen szófukar ember.

Ciano olasz külügyminiszter a velencei tanácskozásról a következőket mondotta:

— A tárgyalások eredményével nagyon meg vagyok elégedve és remélem, hogy a megbeszélésnek jó hatása lesz Magyarországra továbbá sorsára nézve is. Ennek a kedvező fejleménynek az előjeleit már a római tárgyalásokon láttam. Azt mondhatom, hogy Velence egyenes folytatása Rómának.

A lap tudósítója a továbbiakban azt közli, hogy az olasz királyi pár hivatalos látogatásra meghívta Pál jugoszláv kormányzó herceget, aki a legközelebbi jövőben elég is tesz a meghívásnak.

Berlinből jelentik: A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint Cinczar Markovics jugoszláv

külügyminiszter Berlinből egyenesen Budapestre utazik a magyar-jugoszláv megegyezés aláírása céljából. Lehetséges, hogy a széleskörű tárgyalásokba esetleg Szófiát is bevonják.

Párizsban viszont úgy tudják, hogy Csáky magyar külügyminiszter Belgrádba utazik a tervezett megnemtámadási és baráti szerződés aláírására.

Olasz gazdasági vezetőférfiak érkeztek Budapestre

Budapestről jelentik: Vasárnap este Budapestre érkezett D'Agostino, az olasz valuta és devizaügyi miniszterium vezetője titkárával és a nemzeti bank igazgatójával. Az olasz gazdasági férfiak érkezése a magyar miniszterelnök és külügyminiszter római tanácskozással áll összefüggésben.

Újabb angol hadihajóraj futott ki a Földközi-tengerre

Londonból jelentik: Az angol földközi tengeri hajóhad harminckét hajója szerdán kifutott a máltai kikötőből, hogy — a hivatalos jelentés szerint — gyakorlatozzék a Földközi tenger keleti részén. A Times tengerészeti szerkesztője magyarázólag megjegyzi, hogy semmi ezokatlan nincs a gyakorlat mögött. Az angol földközi tengeri hajóraj a közelmúltban a Földközi tenger nyugati részén tartott gyakorlatot és egészen természetesen, hogy most a tenger keleti részébe futott ki.

Letartóztattak egy „lordot” aki nagyvagyonok kicsempészésével foglalkozott

Budapestről jelentik: Nemrégiben gyanús valutaüzelmek címén őrizetbe vettek egy jól öltözött férfit, aki Lord Hampton néven egy év óta tartózkodik Budapesten és feltűnően fényűző életmódot folytat. „Lord” Hamptonra a rendőrség figyelmét egy névtelen levél hívta fel, óriási vagyonok kimenekítésével vádolják az állítólagos lordot. Hampton a valuták kicsempészéséért a vagyonok felét követtele jutalékkal és közreműködésének díjazása attól függött, hogy hová kellett kimenteni a pénzt és hogy megbízója mennyire tudta előkészíteni a bűncselekményt. Hamptonot egyelőre Uri-utcai bérlet palotájában tartják őrizetben, mert súlyos lábsérülései miatt orvosi kezelés alatt áll.

Szünet állt be a horvát-jugoszláv tárgyalásokban

A végső döntés a királyi régenstanács kezében van. — Horvát körökben kedvező megoldást várnak

Zágrábból jelentik: Az eredeti programtól eltérően Szvetkovics miniszterelnök és Macsek horvát parasztpárti vezér vasárnap tartották meg a hétfőre tervezett tanácskozást. A megbeszélések befejezése után Szvetkovics el is utazott Zágrábból azzal, hogy egy-két nap múlva ismét visszatér és folytatják a megbeszéléseket.

Szvetkovics és Macsek megbeszéléseinek újabb megszakítása belgrádi politikai körökben élénk figyelmet keltett. Az ellenzéki oldalon terjesztett hírekkel szemben, amelyek a tárgyalások megfenekléséről szólnak, a kormányhoz közelálló körök megjegyzik, hogy a tárgyalások elnapolása csak azt mutatja, mennyire közel állanak a tanácskozások a kérdés sarkalatos pontjaihoz. A végső döntés a királyi régenstanácstól függ, amelynek határozatára az egész ügy rendezésének kérdése szőnyegre került. Horvát körökben is bizakodással ítélik meg a helyzetet és gyors eredményt óhajtanak. Szvetkovics miniszterelnök kijelentette, hogy egy húszéves ügy megoldása nem történhet meg egyszerűen máról-holnapra.